

ก้าวสู่ทศวรรษ แห่งการเปลี่ยนแปลง ปีที่ 24 ของ สมศ.

รายงานประจำปี 2566

สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)

ลด ภาระ
เพิ่ม คุณภาพ
ให้ ข้อเสนอแนะ

2566

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
รายงานประจำปีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)	1
ส่วนที่ 1	แผนและผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
1.1 แนวคิด ทิศทาง และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาหลังสถานการณ์โควิด 19	5
1.2 แผนและผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	8
1.3 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามรายมาตรฐาน	9
1.4 แผนและผลการสร้างการรับรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา (สถานศึกษาและต้นสังกัด)	20
1.5 แผนและผลการคัดเลือก พัฒนาและรับรอง และต่ออายุผู้ประเมินภายนอก (โครงการฝึกอบรมเพื่อนำร่องผู้ประเมินภายนอก) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	20
1.6 การประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สมศ.	21
1.7 การประชุมเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทดลองประเมินนำร่องตามกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สมศ.	24
1.8 ผลการทดลองประเมินนำร่องการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา	26
1.9 ผลการจัดงานประชุมวิชาการระดับชาติ 23 ปี สมศ.	28
1.10 การขับเคลื่อนการสร้างความร่วมมือในระดับนานาชาติ	31
1.11 ผลการประเมินองค์การมหาชนด้านการบริหารจัดการองค์กรภายใต้เกณฑ์ ก.พ.ร. และ PMQA 4.0	42
1.12 รางวัลและความภาคภูมิใจ	45
1.13 รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	46
ส่วนที่ 2	สถานการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยและทิศทางการดำเนินงานของ สมศ.
2.1 ผลการประเมิน PISA 2022 ของประเทศไทย	51
2.2 ความแตกต่างระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก	53
2.3 การส่งเสริมให้มีการนำผลประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	53
2.4 แผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของ สมศ. ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	58
2.5 แนวคิดและทิศทางการประเมินคุณภาพภายนอกหลังสถานการณ์ COVID-19	61
2.6 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐไปสู่ยุคดิจิทัล 4.0	62

บทนำ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ก่อตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 และ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561 ในมาตรา 8 กำหนดให้สำนักงานฯ มีอำนาจหน้าที่หลัก ในการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทางและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยตลอดระยะเวลา 23 ปีที่ผ่านมา สมศ. พัฒนาและดำเนินการประเมินและรับรองคุณภาพสถานศึกษาเพื่อเสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรีซึ่งมีหน้าที่ควบคุมกำกับหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษา และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนให้ทราบ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา สมศ. ยังคงยึดมั่นการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามหลักวิชาการเพื่อไปสู่การประเมินเพื่อพัฒนา ยึดหลักผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอบสนองนโยบายการศึกษาของรัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สมศ. พยายามพัฒนาปรับปรุงการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยไม่ให้เกิดการรบกวนสถานศึกษาและครูสอนเกินสมควร โดย สมศ. มุ่งมั่นดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกให้เป็นการประเมินที่ยืดหยุ่น พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อเป็นการลดขั้นตอนลดระยะเวลา และลดความซ้ำซ้อนในการรับการประเมินจาก สมศ. ซึ่งจากการประเมินฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้รับเสียงสะท้อนความพึงพอใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาผู้รับการประเมินและต้นสังกัดเป็นอย่างมาก ดังเห็นได้จากผลการประเมินความพึงพอใจจากสถานศึกษา ผู้ประเมิน และผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกที่พบว่ามีคะแนนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องสืบติดต่อกัน โดย สมศ. จะยังคงมุ่งมั่นพัฒนาการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาและระดับสากลต่อไป

16 ตุลาคม พ.ศ. 2566

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดำเนินการตามแผนดำเนินงานและตัวชี้วัด ก.พ.ร. เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ทุกตัวชี้วัด และมีผลการดำเนินงานโดดเด่นเป็นที่น่าพึงพอใจ โดยมีผลดำเนินงานตามแผนดังนี้

- การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภายนอกให้กับสถานศึกษา จำนวน 13,425 แห่ง จากค่าเป้าหมาย 13,131 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 102.15)

- การติดตามการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 1) การบริหารจัดการการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา จำนวน 4 ครั้ง 2) การขับเคลื่อนการดำเนินการตามโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้กับสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกเสร็จสิ้นแล้ว 3 กิจกรรมย่อย ดำเนินการครบถ้วนตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ (คิดเป็นร้อยละ 100)

- การคัดเลือก พัฒนาและรับรองและต่ออายุผู้ประเมินภายนอก ตามโครงการฝึกอบรมเพื่อนำร่องผู้ประเมินภายนอก โดยมีผู้ประเมินฯ ปัจจุบันที่พร้อมปฏิบัติงานจำนวนทั้งสิ้น 4,364 คน จำนวน เพียงพอกับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ยังได้พัฒนาศักยภาพผู้ประเมินภายนอก จำนวน 4,600 คน จากค่าเป้าหมาย 4,267 คน (คิดเป็นร้อยละ 107.80) และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอกผ่านระบบ Automated QA

- ประเมินคุณภาพภายนอกและข้อเสนอแนะ การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 11,775 แห่ง จากค่าเป้าหมาย 11,775 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 100)

ผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา

การศึกษาปฐมวัยที่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่รับบริการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 2,887 แห่ง พบว่า มีสถานศึกษาที่ผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 87.53–89.26

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาที่รับบริการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนทั้งสิ้น 8,417 แห่ง เป็นสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนการศึกษาปฐมวัยจำนวน 7,761 แห่ง โดยพบว่า มีผลประเมินรายมาตรฐานทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไปตั้งแต่ร้อยละ 99.82-100 และที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 7,970 แห่ง มีผลประเมินรายมาตรฐานทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไปตั้งแต่ร้อยละ 99.86-100

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ) มีสถานศึกษาที่รับบริการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 8 แห่ง เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนการศึกษาปฐมวัยจำนวน 8 แห่ง ผลประเมินรายมาตรฐานทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไปตั้งแต่ร้อยละ 87.50-100 สำหรับที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 6 แห่ง มีผลประเมินรายมาตรฐานทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไปตั้งแต่ร้อยละ 88.33-100

โรงเรียนนานาชาติที่รับบริการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 72 แห่ง เป็นโรงเรียนนานาชาติที่เปิดสอนการศึกษาปฐมวัยจำนวน 56 แห่ง มีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไป

ตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 96.43 และที่เปิดสอนระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวน 59 แห่ง มีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 94.92-96.61

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีสถานศึกษาที่รับการประเมินคุณภาพภายนอก จาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 335 แห่ง เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาชั้น พื้นฐานจำนวน 298 แห่ง มีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 99.33-99.66 และ มีสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาต่อเนื่องจำนวน 321 แห่ง ผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่ กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 98.44-99.69 โดยยังมีที่เปิดสอนระดับการศึกษาตามอัธยาศัยอีกจำนวน 321 แห่ง ซึ่งมีผล ประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 91.32-99.70

ด้านการอาชีวศึกษา มีสถานศึกษาที่รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 15 แห่ง พบว่ามีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 73.33-80.00

สำหรับการอุดมศึกษา มีสถาบันระดับการอุดมศึกษาแจ้งความประสงค์ขอรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 42 แห่ง โดยเป็นการประเมิน Pre-analysis และ Online Assessment และพบว่ามีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 41.67-100

■ **ผลการดำเนินงานด้านต่างประเทศ** สมศ. เตรียมพร้อมรับการประเมินและรับรองคุณภาพจาก เครือข่ายประกันคุณภาพในระดับสากล (INQAAHE) เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สมศ. วิเคราะห์เปรียบเทียบ (Benchmarking) การดำเนินงานและ EQA System กับหน่วยงาน QAA ประเทศอังกฤษ และสร้างความร่วมมือกับ Japan University Accreditation Association (JUAA) ประเทศญี่ปุ่น และ Taiwan Assessment and Evaluation Association (TWAEA) สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) พัฒนาเกณฑ์การประเมินและรับรองสถาบันอุดมศึกษารูปแบบใหม่ในชื่อ “International Joint Accreditation Standards” หรือ iJAS Plus เพื่อยกระดับการประเมินคุณภาพพร้อม ทดลองประเมินในปีงบประมาณหน้า โดย สมศ. เป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนบุคลากรภายใต้ความ ร่วมมือ ONESQA-JUAA-TWAEA ในโครงการ International Staff Exchange 2023

นอกจากนี้ สมศ. ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับ The Accreditation Agency for Study Programmes in Engineering, Informatics, Natural Sciences and Mathematics (ASIIN) ประเทศเยอรมนี โดย Prof. Dr. Iring Wasser, CEO ของ ASIIN เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 ณ สมศ. ซึ่งได้มีการวางแผนความ ร่วมมือพัฒนาระบบการประเมินเพื่อรับรองระดับอาชีวศึกษา (Joint Accreditation Model) ด้วยระบบ Maturity Model ต้นแบบที่ ASIIN พัฒนาขึ้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการวิจัยทดลองนำร่อง และเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 สมศ. ร่วมมือกับ The Western Association of Schools and Colleges (WASC) ในการพัฒนา ระบบการประเมินและรับรองแบบร่วมมือ (Joint Accreditation) สำหรับการศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งจะขยายผล การประเมินคุณภาพภายนอกจากการวิจัยดังกล่าว

■ **ด้านการให้ทุนวิจัย** สมศ. ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นทุนการวิจัย จำนวน 6 ทุน ซึ่งได้ผ่าน การคัดเลือกจากจำนวนผู้เสนอขอรับทุนทั้งหมด 38 โครงการ ซึ่งได้มีการนำแนวคิดของ Research Based มาใช้ในการบูรณาการเข้ากับการปฏิบัติงานประจำ เช่น การวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบการประเมินภายนอกกับ หน่วยงานต่างประเทศ ASIIN และ WASC การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์กรในโครงการสังเคราะห์ผลการปฏิบัติงานที่

ดี (Best practice) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผลการประเมินแบบอย่างที่ดีจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 แห่ง การพัฒนามาตรฐานหน่วยก่ำกับการประเมินคุณภาพภายนอก การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก วิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานหน่วยก่ำกับการประเมินคุณภาพภายนอก โครงการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก (พ.ศ.2562-2566) การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก

■ ด้านความทันสมัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอก สมศ. นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การประเมินในรูปแบบ New Normal Education เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการประเมิน อาทิ มีการพัฒนาระบบ AQA โดยนำ Mail API มาใช้รองรับการทำ Email Automation และ Email Marketing และรองรับการเชื่อมต่อกับระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบที่ใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลรายงานการประเมินตนเองกับหน่วยงานต้นสังกัดต่าง ๆ (E-SAR) เพื่อรองรับการสร้างแบบฟอร์มรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา มีระบบการยืนยันตัวตน (Authentication) และพัฒนา Source Code ตามมาตรฐานงานวิจัย OWASP (Open Web Application Security) รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศเชิงวิเคราะห์ (EIS) ระบบ API Web Service ในการดึงข้อมูลจากระบบ AQA และ/หรือระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์มายังระบบสารสนเทศเชิงวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร (EIS) แล้วจัดเก็บในลักษณะ Data Warehouse หรือ Data Slave โดยมีระบบรายงานรูปแบบ Data Visualization ที่มีความสามารถด้าน Business Intelligence ซึ่งข้อมูลที่แสดงบนระบบรายงานฯ เป็นข้อมูลที่ดึงมาจากระบบ AQA แบบอัตโนมัติ การใช้ระบบคลาวด์ และ Cloud Storage สำหรับระบบประเมินคุณภาพภายนอก (Cloud System) รวมถึงมีการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้ประเมินภายนอก (Digital Literacy) และบุคลากรใน สมศ. (Digital Competency)

สำหรับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานภายในนั้น สมศ. จัดทำและพัฒนาระบบเบิกจ่ายค่าตอบแทนการประเมินเชื่อมโยงระหว่างระบบ AQA กับ ERP (สมศ.) เข้ากับระบบ e-Withholding Tax (ธนาคารกรุงไทย) ซึ่งหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการระบบจะจัดส่งหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายไปยังอีเมลผู้ประเมินโดยอัตโนมัติ พร้อมทั้งมีการจัดส่งสถานะการโอนเงินมายังระบบ AQA ทำให้ผู้ประเมินภายนอกสามารถทราบความก้าวหน้าการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการประเมินผ่านทางระบบฯ ทั้งนี้ ระบบฯ สามารถรองรับการกำหนดเกณฑ์การจ่ายเงินตามปีงบประมาณ รูปแบบการประเมิน และแยกตามระดับการศึกษาได้ ซึ่งถือเป็นจุดเปลี่ยนการทำงานสำคัญที่ช่วยลดระยะเวลาทำให้การกระบวนการทำงานทุกขั้นตอนรวดเร็วขึ้นมาก

■ ด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สมศ. มีผลการประเมินคุณธรรมและความ โปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) คะแนนเท่ากับ 88.65 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานระดับ “ผ่าน”

ส่วนในด้านความพึงพอใจจากสถานศึกษาต่อ สมศ. ที่สำรวจโดยหน่วยงานภายนอกพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.54 คิดเป็นร้อยละ 90.80 โดยมีคะแนนสูงขึ้น 4 ปีต่อเนื่อง (พ.ศ. 2563-2565 ร้อยละ 84.80, 85.60 และ 86.60 ตามลำดับ)

สำหรับการนำระบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร (PMQA) มีคะแนนอยู่ที่ 465.68 คะแนน จากคะแนนเต็ม 500 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึง 28.92 คะแนน มีผลการตรวจประเมินคะแนนรวมของทุกหมวดตั้งแต่ 400 คะแนน จึงได้รับการรับรองสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 ระดับก้าวหน้า

ผลการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงาน ก.พ.ร. มีคะแนนอยู่ที่ 95.00 คะแนน สรุปผลการประเมินระดับองค์กรระดับ “ดีมาก”

■ **แผนการดำเนินงานของ สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567** หลังจากที่ สมศ. ประกาศกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการอาชีวศึกษา เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2566 สมศ. จะจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก 1,100 คน ตามกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวนสถานศึกษา 4,180 แห่ง

สมศ. ยังได้วางแผนที่จะพัฒนาระบบการประเมินแบบรับรอง (Accreditation) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จะทดลองใช้พัฒนาระบบการประเมินแบบรับรองในลักษณะการร่วมมือกับองค์กรประเมินระดับโลก (World Class) ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและด้านการอาชีวศึกษา ได้แก่ WASC และ ASIIN ตามลำดับ

นอกจากนั้น สมศ. จะเร่งพัฒนาศักยภาพเพื่อก้าวสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงและทันสมัยและสร้างความเป็นนานาชาติสู่มาตรฐานสากล โดยการขอรับการประเมินและรับรองจาก International Network for Quality Assurance Agencies for Higher Education (INQAAHE) ซึ่งเป็นเครือข่ายประกันคุณภาพระดับโลกที่รวมสมาชิกองค์กรประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาจากทุกภูมิภาคทั่วโลกมากกว่า 300 แห่ง และพัฒนาศักยภาพบุคลากรสร้างสมดุลชีวิตการทำงาน โดย สมศ. พัฒนาระบบการบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐไปสู่ยุคดิจิทัล 4.0 ด้วยการนำแอปพลิเคชัน “ONESQA-V” มาเป็นผู้ช่วยการประเมินภายนอกที่รวดเร็ว แม่นยำเพื่อพัฒนาระบบการประเมินให้มีความสะดวกและไม่เป็นภาระสถานศึกษา

รายงานประจำปี

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2543
วิสัยทัศน์

“องค์กรมีความเป็นเลิศด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ได้รับการยอมรับระดับนานาชาติ
สร้างความเข้มแข็งให้ประเทศด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษา”

ภารกิจ

1. ใช้การวิจัยในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบประเมินและรับรองคุณภาพทุกระดับการศึกษาให้มีมาตรฐานแบบสากลและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ
2. พัฒนาศักยภาพและผู้ประเมินภายนอกของ สมศ. ให้มีความเชี่ยวชาญ น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับพร้อมที่จะปฏิบัติงานในระดับนานาชาติได้
3. ยกระดับองค์กรให้เป็นแหล่งวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศ
4. สนับสนุนผลักดันให้เกิดการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ
5. ขับเคลื่อนองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นองค์กรอัจฉริยะ (Smart Organization)

พันธมิตร

- 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5) สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา 6) สภาวิชาชีพ 7) หน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- 1) สถานศึกษาทุกสังกัด 2) ผู้เรียน 3) ผู้ปกครอง 4) ผู้ใช้บัณฑิต

สมรรถนะหลักขององค์กร

- 1) การจัดประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาในทุกสังกัด/ประเภท มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544
- 2) เป็นคณะกรรมการบริหารเครือข่าย การประกันคุณภาพของอาเซียน (AQAN) ในการกำหนดนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของภูมิภาค

แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบในประเทศ

- 1) สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (HA) 2) รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) 3) รางวัลคุณภาพ
การบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA 4.0)

แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบในต่างประเทศ

- 1) The Office for Standards in Education, Children's Services and Skills (Ofsted), UK.
- 2) Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA), UK.
- 3) National Institute for Academic Degrees and Quality Enhancement of Higher Education (NIAD-QE), Japan.
- 4) Japan University Accreditation Association (JUAA), Japan.
- 5) Taiwan Assessment and Evaluation Association (TWAEA), Taiwan.
- 6) External Quality Assurance Agencies (EQAAs) in ASEAN.
- 7) AUN-QA
- 8) Western Association of Schools and Colleges (WASC), USA.

จำนวนบุคลากร

จำนวนบุคลากรปัจจุบัน 112 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566) โดยมีกรอบอัตรากำลัง 107 อัตรา (เจ้าหน้าที่ 83 อัตรา ลูกจ้างรายปี 20 อัตรา และที่ปรึกษา 4 อัตรา ไม่รวมผู้อำนวยการ 1 อัตรา)

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

- 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
- 2) พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542
- 3) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543
- 4) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552
- 5) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561
- 6) กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561
- 7) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินงาน

- 1) กระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบด้วยการประชุมกำกับติดตามผลการดำเนินงาน (PDCA)
- 2) การบริหารจัดการความเสี่ยงด้วยการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- 3) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA)
- 4) มาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพ (QMS) (ISO 9001)

บริการหลัก

- 1) ประเมินคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภท
- 2) สรรหา พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก
- 3) ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจแก่สถานศึกษาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก
- 4) ส่งเสริมให้สถานศึกษาและต้นสังกัดนำข้อเสนอแนะตามผลการประเมินไปใช้

ค่านิยม AAA

“เรียนดี มีสุข” เมื่อวันศุกร์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2566 คณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินที่ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งสอดคล้องกับหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ และหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ตลอดจนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 11-12 กันยายน พ.ศ. 2566 รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด ส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้ กระจายอำนาจการศึกษาให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมต่อผู้เรียนแต่ละวัย และใช้ระบบเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ จัดทำหลักสูตรและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับความรู้ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทั้งในด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) และการวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) เพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยไม่ละเลยการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของ

ประเทศและการปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกสมัยใหม่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ให้ความสำคัญต่อความมีคุณภาพของครูทั้งประเทศ และที่สำคัญที่สุดรัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขปัญหาคอขวดด้านการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลและพลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับงานวิจัยโครงการศึกษาผลกระทบ (Impact Analysis) ของการ

ประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ซึ่งพบว่า สมศ. จะต้องดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกให้สอดคล้องและก้าวทัน การศึกษาในอนาคตที่การจัดการศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และนโยบายของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมรวมถึงข้อสั่งการและแนวปฏิบัติอื่น ๆ เพื่อให้การ ขับเคลื่อนนโยบายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคน สมศ. จึงพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอกในรูปแบบของ Mobile Application (ONESQA-V) ที่มี Feature ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขณะลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม สถานศึกษาของผู้ประเมินภายนอก อาทิเช่น ระบบ Check in – out การบันทึกข้อมูลทั้งในรูปแบบการพิมพ์ การบันทึกเสียง สามารถแปลงไฟล์เสียงเป็นไฟล์ .text ระบบประเมิน การทำงานของผู้ประเมินภายนอก (QC100) และพัฒนาระบบบริหารจัดการ SAR สถานศึกษาแบบออนไลน์ (E-SAR) เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อสร้าง

ระบบการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างเป็นกัลยาณมิตรและไม่เป็นภาระกับครูอาจารย์ให้มีเวลาในการสอนเพิ่มมากขึ้น เป็นการนำไปสู่ “เรียนดี มีสุข” ตามนโยบายของพลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนที่ 1 แผนและผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1.1 แนวคิด ทิศทาง และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาหลังสถานการณ์โควิด 19

ตามข้อบังคับคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2564 กำหนดให้ในการประกันคุณภาพภายนอกนั้น คณะกรรมการ สมศ. ต้องประกาศกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบให้สถานศึกษารับทราบเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษา โดยกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกต้องคำนึงถึงความแตกต่างของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละด้าน แต่ละระดับ หรือแต่ละประเภท เพื่อให้สถานศึกษาทราบและเตรียมตัวสำหรับการประกันคุณภาพภายนอก

สมศ. เริ่มพัฒนารอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 และในเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน พ.ศ. 2565 สมศ. เปิดรับฟังความคิดเห็น (ร่าง) กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกผ่านระบบ Google form และด้วยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จะเป็นปีสุดท้ายของการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้กรอบแนวทาง รูปแบบ และวิธีการประกันคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วนเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) สมศ. จึงจัดทำ ROADMAP การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ขึ้น

ไตรมาสที่ 1 มีการปรับปรุงเครื่องมือการประเมินคุณภาพภายนอกและกำหนดวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก

ไตรมาสที่ 2 มีการรับฟังความคิดเห็นจาก Stakeholder ซึ่งในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา สมศ. ลงพื้นที่ 4 ภูมิภาคเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัดจากส่วนกลาง ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัดส่วนภูมิภาค ผู้แทนสถานศึกษา (ผู้บริหารและครู) ผู้แทนผู้ประเมินภายนอก และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยมีผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นและรับชมผ่าน Facebook Live รวมกว่า 11,820 คน

ไตรมาสที่ 3 สมศ. พัฒนาระบบการคัดเลือกและสรรหาผู้ประเมินภายนอก ระบบการฝึกอบรมและพัฒนาผู้ประเมินภายนอกทดลองประเมินนำร่อง

ไตรมาสที่ 4 สมศ. ทดลองประเมินนำร่องระบบประเมินภายใต้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ปี พ.ศ. 2567 และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการเสนอคณะกรรมการ สมศ.

แนวคิดและทิศทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายหลังสถานการณ์โควิด-19 สมศ. ใช้หลักการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพซึ่งมีความสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับสถานศึกษา โดยกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1. คุณภาพของผู้เรียน 2. การบริหารจัดการสถานศึกษา และ 3. คุณภาพการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งมีการเพิ่มเติมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงและการคุ้มครองความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ทั้งนี้ สถานศึกษาที่จะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลส่งให้ สมศ.

ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งสถานศึกษาที่จะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกต้องเป็นสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองหลักสูตรจากหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพภายนอกปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สมศ. จะนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการประเมินตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและลดภาระของสถานศึกษา ตลอดจนการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการให้มีความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาการยกระดับคุณภาพ (Quality Improvement) กำหนดวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา (วิธีการ (online/onsite) และจำนวนวันที่ใช้ในการประเมิน (1-3 วัน) ที่แตกต่างกันตามบริบทของสถานศึกษา) รวมถึงสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

สมศ. ได้สรุปผลการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกประจำปี 2566 พบว่า มีสถานศึกษาเข้ารับการประเมิน 11,775 แห่ง โดยหลังจากประเมิน ได้พบจุดที่ควรเร่งส่งเสริมและพัฒนาของสถานศึกษา ทั้งนี้ ในปี 2567 ที่กำลังจะมาถึงนี้ สมศ. ได้ประกาศกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการอาชีวศึกษา ตามประกาศคณะกรรมการ สมศ. ไปแล้วเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นการประกาศเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ปี เพื่อเริ่มการประเมินสถานศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดย สมศ. ชี้แจงและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานศึกษาให้ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องก่อนเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพ (Quality Improvement) ใช้เวลาในการประเมิน 1-3 วัน แตกต่างกันตามบริบทสถานศึกษาแต่ละประเภท

5 ขั้นตอน
การประกันคุณภาพภายนอกมีอะไรบ้าง? มาอัปเดตกัน

- 1. สมศ. แต่งตั้งคณะผู้ประเมินภายนอก**
 - ทำการประเมินและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด
- 2. คณะผู้ประเมินภายนอกเสนอผลการวิเคราะห์ SAR**
 - ของสถานศึกษาต่อ สมศ. และเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบเพื่อพิจารณาเลือกประเภทการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
- 3. คณะผู้ประเมินภายนอกลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม**
 - สถานศึกษารูปแบบที่คณะกรรมการพัฒนาระบบได้เลือก และจัดทำรายงานภายในระยะเวลาที่ สมศ. กำหนด เพื่อส่งให้สถานศึกษาบันทึก
- 4. เมื่อสถานศึกษาได้รับรายงานผล**
 - ให้ดำเนินการยื่นข้อบกพร่องภายในกรอบระยะเวลาไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่คณะผู้ประเมินภายนอกส่งรายงานผล
 - สถานศึกษาพิจารณาข้อบกพร่องแล้ว สถานศึกษาส่งหนังสือชี้แจงข้อบกพร่องต่อสมศ. และส่งข้อบกพร่องต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบเพื่อพิจารณาเลือกประเภทการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
 - คณะผู้ประเมินภายนอกจะลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม สถานศึกษาอีกครั้งเพื่อตรวจสอบข้อบกพร่อง
- 5. นำผลการพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบ**
 - เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณารับรองหรือไม่รับรองผลการประกันคุณภาพภายนอก

สำหรับสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สมศ. ส่งเสริมให้สถานศึกษานำข้อเสนอแนะไปปรับใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามวัตถุประสงค์หลักการประเมินของ สมศ. เพื่อเป็นประโยชน์กับสถานศึกษา สมศ. ยังเร่งสร้างความเข้าใจให้กับสถานศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินที่จะใช้ประเมินในปี พ.ศ. 2567 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและเกิดการรับรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติสถานศึกษาผู้รับการประเมินว่าการประเมินจาก สมศ. ไม่ได้เป็นการสร้างภาระอีกต่อไป แต่เป็นการ “ประเมินเพื่อพัฒนา” ให้สถานศึกษาได้ทราบจุดเด่นเพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษาต่อ และเพื่อสถานศึกษาจะได้ทราบจุดด้อยของสถานศึกษาเพื่อนำไปวางแผนการพัฒนาสถานศึกษา โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา 22 ปีของ สมศ. ได้มุ่งมั่นพัฒนา

4

หลักเกณฑ์

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

- การศึกษาปฐมวัย
- ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- และด้านการอาชีวศึกษา

- 1

ใช้หลักการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ

โดยประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย สอดคล้องตามที่กำหนดไว้ใน Wsu. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 2

สถานศึกษาที่จะได้รับการประกันคุณภาพภายนอก

ต้องมีการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพิจารณาส่ง SAR ให้กับ สมศ. ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ พ.ศ. 2561
- 3

สถานศึกษาต้องผ่านการรับรองหลักสูตร

จากหน่วยงานต้นสังกัด จึงจะได้รับการประกันคุณภาพภายนอก
- 4

การตัดสินผลการประกันคุณภาพภายนอก

- กรณีที่สถานศึกษามีผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐาน **ครบถ้วนตามตัวชี้วัด** ที่กำหนด สามารถตรวจสอบโดยการประเมินจากเอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการประกันคุณภาพภายนอกถือว่า **“เป็นไปตามมาตรฐาน”**

- กรณีที่สถานศึกษามีผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐาน **ยังไม่สามารถดำเนินการตามตัวชี้วัด** ได้อย่างครบถ้วน หรือไม่มีร่องรอยการดำเนินงานที่ตรวจสอบได้จากหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการประกันคุณภาพภายนอกถือว่า **“อยู่ระหว่างการพัฒนา”**

อ้างอิงประกาศคณะกรรมการสมศ.: กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก (28 เม.ย.66)

ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกและพัฒนาคุณภาพผู้ประเมินอย่างต่อเนื่องตลอดมา อีกทั้งยังตอบสนองนโยบายรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงโลกในยุคดิจิทัลด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ส่งผลให้การประเมินจาก สมศ. เป็นเรื่องง่าย

สะดวก รวดเร็ว ไม่เป็นภาระกับสถานศึกษาอีกต่อไป ที่สำคัญคือ เพื่อให้ผู้รับการประเมินและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดของ สมศ. ได้เกิดการรับรู้และตระหนักร่วมกันว่า การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศต่อไป

1.2 แผนและผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สมศ. ได้ระดมสรรพกำลังทั้งของเจ้าหน้าที่ สมศ. และผู้ประเมินคุณภาพภายนอกจอส สมศ. จนสามารถดำเนินการได้เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการดำเนินกิจกรรม เป้าหมาย และผลการประเมินคุณภาพภายนอกตามแผนปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของแต่ละระดับการศึกษา

ลำดับ ที่	ระดับการศึกษา	การประเมินคุณภาพภายนอก ปีงบประมาณ 2566			
		เป้าหมาย (แห่ง) ตามจำนวน SAR ที่พร้อมรับการ ประเมิน	ประเมินระยะที่ 1 (แห่ง) ตามมาตรฐานภาค บังคับ	คิดเป็น (ร้อยละ) เทียบกับเป้าหมายในแต่ละ ระดับ	ประเมินระยะที่ 2 (แห่ง) (ตามความสมัครใจ ของสถานศึกษา)
1	การศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็ก)	2,887	2,887	100	191
2	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	8,417	8,417	100	260
3	การศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ)	8	8	100	-
4	โรงเรียนนานาชาติ	72	72	100	72
5	การศึกษานอกระบบและตาม อัธยาศัย	335	335	100	11
6	การอาชีวศึกษา	15	15	100	2
7	การอุดมศึกษา	44* (41)	41	100	-
	รวม	11,778 (11,775)	11,775	100	536

หมายเหตุ * โรงเรียนนานาชาติและระดับอุดมศึกษา ไม่มีการประเมินระยะที่ 1 เป็นการประเมินแบบ Pre-analysis และระดับอุดมศึกษาเลื่อนประเมินไป
ในเดือน ต.ค.66 จำนวน 3 แห่ง

จากตารางที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สมศ. มีแผนการประเมินภายนอกสถานศึกษาจำนวน 13,245 แห่ง แต่มีการยุบเลิกสถานศึกษาทำให้มีสถานศึกษาคงเหลือรับการประเมินภายนอกจอส สมศ. 11,778 แห่ง (ประเมิน SAR) แต่มีโรงเรียนนานาชาติและระดับอุดมศึกษาที่ไม่มีการประเมินระยะที่ 1 เป็นการประเมินแบบ Pre-analysis และระดับอุดมศึกษาเลื่อนประเมินไปในเดือน ต.ค.66 จำนวน 3 แห่ง ส่งผลให้ สมศ. สามารถดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาในปีงบประมาณพ.ศ. 2566 ได้จำนวน 11,775 แห่ง ซึ่งเป็นไปตามความพร้อมของสถานศึกษา

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของ สมศ. เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ ประเมินสถานศึกษารวม 11,775 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 และมีการร้องขอเพื่อรับการประเมินภายนอกระยะที่ 2 ซึ่งเป็นไปตามความสมัครใจของสถานศึกษาอีก 536 แห่ง ซึ่งถือว่า สมศ. ดำเนินการตามภารกิจหลักได้ผลลัพธ์ประสบผลสำเร็จและเป็นที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างมาก

1.3 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกจำแนกตามรายมาตรฐาน

การประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. นั้น ใช้กรอบการประเมินที่มีความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งตามประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ และมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเมื่อจำแนกตามรายมาตรฐาน แสดงได้ดังตารางที่ 2 ซึ่งจะเห็นว่ามาตรฐานทั้ง 3 ด้านของการศึกษาทุกระดับอยู่ในระดับดีตั้งแต่ร้อยละ 93.21 ขึ้นไป ยกเว้นด้านการอาชีวศึกษามีระดับคุณภาพของมาตรฐานทั้งสามด้านอยู่ในระดับดีตั้งแต่ร้อยละ 67.77-76.86

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพ โดยแบ่งออกเป็นระดับการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาในแต่ละด้านจากจำนวนสถานศึกษาที่สำนักงานได้ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
1. การศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็ก) (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 2,887 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย	จำนวน 2,577 แห่ง (ร้อยละ 89.26)	จำนวน 310 แห่ง (ร้อยละ 10.74)
มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัด ประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อ พัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน 2,527 แห่ง (ร้อยละ 87.53)	จำนวน 360 แห่ง (ร้อยละ 12.47)
มาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย	จำนวน 2,537 แห่ง (ร้อยละ 87.88)	จำนวน 350 แห่ง (ร้อยละ 12.12)
2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 8,417 แห่ง)		
การศึกษาปฐมวัย (เปิดสอนการศึกษาปฐมวัย จำนวน 7,761 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก	จำนวน 7,747 แห่ง (ร้อยละ 99.82)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 0.18)
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการ จัดการ	จำนวน 7,749 แห่ง (ร้อยละ 99.85)	จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 0.15)
มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็ก เป็นสำคัญ	จำนวน 7,750 แห่ง (ร้อยละ 99.86)	จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 0.14)

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
มาตรฐานที่ 4 อื่น ๆ (ระบบการประกันคุณภาพ ภายในที่มีประสิทธิภาพ)	จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7,970 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	จำนวน 7,959 แห่ง (ร้อยละ 99.86)	จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 0.14)
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและ การจัดการ	จำนวน 7,959 แห่ง (ร้อยละ 99.86)	จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 0.14)
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 7,967 แห่ง (ร้อยละ 99.96)	จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 0.04)
มาตรฐานที่ 4 อื่น ๆ (ระบบการประกันคุณภาพ ภายในที่มีประสิทธิภาพ)	จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
3. การศึกษาขั้นพื้นฐาน(วัตถุประสงค์พิเศษ) (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 8 แห่ง)		
การศึกษาปฐมวัย (เปิดสอนการศึกษาปฐมวัย จำนวน 8 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก	จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 87.50)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 12.50)
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและ การจัดการ	จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็ก เป็นสำคัญ	จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 87.50)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 12.50)
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและ การจัดการ	จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 88.33)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 16.67)
4. โรงเรียนนานาชาติ (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 72 แห่ง) ณ วันที่ 30 พ.ย. 66 ได้รับการรับรองผลการประเมินจากคณะกรรมการ สมศ. แล้ว จำนวน 63 แห่ง		
การศึกษาปฐมวัย (เปิดสอนการศึกษาปฐมวัย จำนวน 56 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก	จำนวน 54 แห่ง (ร้อยละ 96.43)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 3.57)

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและ การจัดการ	จำนวน 54 แห่ง (ร้อยละ 96.43)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 3.57)
มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็ก เป็นสำคัญ	จำนวน 54 แห่ง (ร้อยละ 96.43)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 3.57)
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 59 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 96.61)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 3.39)
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและ การจัดการ	จำนวน 56 แห่ง (ร้อยละ 94.92)	จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 5.08)
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 96.61)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 3.39)
5. การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 335 แห่ง)		
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวน 298 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษานอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 296 แห่ง (ร้อยละ 99.33)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 0.67)
มาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการศึกษานอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 297 แห่ง (ร้อยละ 99.66)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 0.34)
มาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการของ สถานศึกษา	จำนวน 297 แห่ง (ร้อยละ 99.66)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 0.34)
การศึกษาต่อเนื่อง (จำนวน 321 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนการศึกษา ต่อเนื่อง	จำนวน 319 แห่ง (ร้อยละ 99.38)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 0.62)
มาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการเรียนรู้ การศึกษาต่อเนื่อง	จำนวน 316 แห่ง (ร้อยละ 98.44)	จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 1.56)
มาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการของ สถานศึกษา	จำนวน 320 แห่ง (ร้อยละ 99.69)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 0.31)
การศึกษาตามอัธยาศัย (จำนวน 334 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้รับบริการการศึกษา ตามอัธยาศัย	จำนวน 305 แห่ง (ร้อยละ 91.32)	จำนวน 29 แห่ง (ร้อยละ 8.68)

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
มาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการศึกษาตาม อัยาศัย	จำนวน 328 แห่ง (ร้อยละ 98.20)	จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 1.80)
มาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหารจัดการของ สถานศึกษา	จำนวน 333 แห่ง (ร้อยละ 99.70)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 0.30)
หมายเหตุ * สถานศึกษา กศน. ที่ขอรับการประกันคุณภาพภายนอก จำนวน 335 แห่ง จำแนกตามประเภทสถานศึกษา ดังนี้ - กศน.อำเภอ จำนวน 296 แห่ง / - สถานศึกษาขั้นตรง จำนวน 39 แห่ง ทั้งนี้ สถานศึกษาขั้นตรง จัดการเรียนการสอน ไม่ครบทุกประเภทการศึกษา		
6. การอาชีวศึกษา (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 15 แห่ง)		
มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษาที่พึงประสงค์	จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 80.00)	จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 20.00)
มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา	จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 73.33)	จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 26.67)
มาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 80.00)	จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 20.00)
7. การอุดมศึกษา (จำนวนสถานศึกษาที่ประเมิน 44 แห่ง) ณ วันที่ 30 พ.ย. 66 ได้รับการรับรองผลการประเมินจากคณะกรรมการ สมศ. แล้วจำนวน 14 แห่ง		
ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการตามพันธกิจที่ตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ		
องค์ประกอบที่ 1.1 บริบทของสถานศึกษา (Organization Context) ที่ตอบสนองต่อแผนยุทธศาสตร์ชาติ		
ประเด็นการพิจารณาที่ 1.1.1 ผลการสังเคราะห์เชิง คุณภาพที่สถาบันจัดทำในเรื่องการดำเนินงานที่ สะท้อนอัตลักษณ์ภายใต้พันธกิจหลักของสถาบัน และการตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและ ประเทศทั้งในเชิงภารกิจและเชิงพื้นที่เพื่อ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการ พัฒนาประเทศในอนาคตตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 1.1.2 ผลการสังเคราะห์ เชิงคุณภาพที่สถาบันจัดทำในเรื่องการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถาบันตามพันธกิจ หลักของสถาบันตามระบบหรือกลไกที่สถาบัน กำหนดโดยนำแผนพัฒนาสถาบันไปถ่ายทอดสู่	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
การปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายของการพัฒนา การศึกษาของประเทศ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)		
องค์ประกอบที่ 1.2 ผลสัมฤทธิ์ของการ ดำเนินงานด้านการบริหารสถาบันอุดมศึกษา		
ประเด็นการพิจารณาที่ 1.2.1 ผลการวิเคราะห์ เชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การบริหาร สถาบันอุดมศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 1.2.2 ผลการวิเคราะห์เชิง คุณภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การบริหารสถาบัน ตามหลักธรรมาภิบาล (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ด้านที่ 2 คุณภาพบัณฑิต (ตรี โท เอก)		
องค์ประกอบที่ 2.1 คุณภาพบัณฑิตปริญญาตรี		
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.1.1 การมีงานทำ หรือ การศึกษาต่อ หรือประกอบ อาชีพอิสระภายใน 1 ปี หลังสำเร็จการศึกษา (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 92.86)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14)
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.1.2 ผลการประเมิน ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.1.3 ทักษะที่จำเป็นต่อ การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 อาทิ ทักษะใน การทำงาน Hard Skill Soft Skill IT Literacy หรือ Digital Literacy จากการ สัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิตหรือผลการปฏิบัติที่แสดง ถึงทักษะดังกล่าว (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 92.86)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14)
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.1.4 ผลการทดสอบ ภาษาอังกฤษ (ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)	จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 64.29)	จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 35.71)
องค์ประกอบที่ 2.2 คุณภาพบัณฑิตปริญญาโท (บางประเด็นการพิจารณาไม่ได้ประเมิน เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้เปิดสอนระดับปริญญาโท มีการดำเนินการ N/A)		

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.2.1 ผลการนำความรู้ และทักษะในวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการ พัฒนางานโดยใช้ความรู้ขั้นสูงในการปฏิบัติ และพัฒนางานเพื่อให้งานหรือองค์กรเกิด ความก้าวหน้าในเชิงนโยบาย วิชาการ หรือ ด้านการบริหารจัดการ โดยมีคุณภาพผลงาน เป็นที่ยอมรับเชิงประจักษ์ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 91.67)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 8.33)
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.2.2 สัดส่วนผลงานของ บัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทที่ พัฒนาความเชี่ยวชาญ หรือการต่อยอดความรู้ ที่สอดคล้องกับ (1) แนวทางการวิจัยและ พัฒนาตามความเชี่ยวชาญของสถาบัน หรือ (2) แนวทางการวิจัยและพัฒนาเพื่อรองรับการ พัฒนาประเทศ หรือ (3) งานวิจัยที่สามารถ ประยุกต์ใช้กับหน่วยงานภายนอกหรือภาค อุตสาหกรรม (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.2.3 ผลการทดสอบ ภาษาอังกฤษ (ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิง คุณภาพ)	จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 41.67)	จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 58.33)
องค์ประกอบที่ 2.3 คุณภาพบัณฑิตปริญญาเอก (บางประเด็นการพิจารณาไม่ได้ประเมิน เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้เปิดสอนระดับปริญญาเอก มีการดำเนินการ N/A)		
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.3.1 คุณภาพของ งานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ หรือ นานาชาติ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.3.2 สัดส่วนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ของนิสิต นักศึกษาระดับ ปริญญาเอกเป็นงานวิจัยที่เกิดองค์ความรู้ใหม่ หรือนวัตกรรมที่สอดคล้องกับ 1) แนวทาง การ วิจัยและพัฒนาตามความเชี่ยวชาญของสถาบัน หรือ 2) แนวทางการวิจัยและพัฒนาเพื่อรองรับ การพัฒนาประเทศ หรือ 3) งานวิจัยที่สามารถ	จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
ประยุกต์ใช้กับหน่วยงานภายนอก หรือ ภาคอุตสาหกรรม (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)		
ประเด็นการพิจารณาที่ 2.3.3 ผลการทดสอบ ภาษาอังกฤษ (ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)	จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 60.00)	จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 40.00)
ด้านที่ 3 คุณภาพงานวิจัย		
องค์ประกอบที่ 3.1 คุณภาพงานวิจัยและงาน สร้างสรรค์		
ประเด็นการพิจารณาที่ 3.1.1 สัดส่วนผลงานวิจัย และผลงานสร้างสรรค์ที่มีความสอดคล้องกับ บริบทของสถาบันอุดมศึกษาและตอบโจทย์การ พัฒนาประเทศ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 3.1.2 สัดส่วนผลงานวิจัย และผลงานสร้างสรรค์ที่มีการอ้างอิงจาก วารสาร วิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (Citation) (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 85.71)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 14.29)
ประเด็นการพิจารณาที่ 3.1.3 สัดส่วนผลงานวิจัย และผลงานสร้างสรรค์ที่ได้รับรางวัล หรือทุน วิจัยจากหน่วยงานภายนอกในระดับชาติ หรือ นานาชาติ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 78.57)	จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 21.43)
องค์ประกอบที่ 3.2 คุณภาพงานวิจัยเชิงประยุกต์ และการพัฒนานวัตกรรม		
ประเด็นการพิจารณาที่ 3.2.1 สัดส่วนผลงานวิจัยเชิง ประยุกต์และการพัฒนานวัตกรรมที่มีความ สอดคล้องกับบริบทของสถาบัน อุดมศึกษา ก่อให้เกิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ มีสิ่งประดิษฐ์คิดค้น ที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 85.71)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 14.29)
ประเด็นการพิจารณาที่ 3.2.2 สัดส่วนผลงานวิจัยเชิง ประยุกต์และการพัฒนานวัตกรรมจนมีการจด ทะเบียนผลงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การจดสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ อนุสิทธิบัตร เป็นต้น (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 78.57)	จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 21.43)

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
ประเด็นการพิจารณาที่ 3.2.3 สัดส่วนผลงานวิจัย เชิงประยุกต์และการพัฒนานวัตกรรมที่สามารถ นำมาประยุกต์ใช้ หรือได้ทุนวิจัยพัฒนาต่อ ยอดจากหน่วยงานภายนอก (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 85.71)	จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 14.29)
ด้านที่ 4 ผลของการบริการวิชาการ		
องค์ประกอบที่ 4.1 ผลของการบริการวิชาการสู่ สาธารณะ (Public Service)		
ประเด็นการพิจารณาที่ 4.1.1 ผลการประเมินงาน บริการวิชาการของผู้รับบริการที่สามารถ นำไปใช้ในการพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ส่วนใด ส่วนหนึ่งได้ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 4.1.2 ผลการบริการ วิชาการที่สามารถสร้างคุณค่า (Value) แก่ ผู้รับบริการ ชุมชน และสังคมได้ โดยสามารถ นำผลจากการบริการวิชาการไปใช้ประโยชน์ได้ อย่างเป็นรูปธรรม เป็นผลกระทบเชิงบวกในวง กว้าง (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 4.1.3 ผลความพึงพอใจ ของผู้รับบริการต่อการให้บริการวิชาการของ สถาบัน อุดมศึกษาโดยคำนึงถึงการใช้นวัตกรรม เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาสนับสนุนให้ชุมชน สร้างสังคมคุณภาพ รองรับโอกาสและความท้าทาย ในอนาคต (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
องค์ประกอบที่ 4.2 ผลของการบริการวิชาการ แบบเฉพาะ (Specific Service)		
ประเด็นการพิจารณาที่ 4.2.1 ผลการประเมินงาน บริการวิชาการจากหน่วยงานที่ร้องขอสามารถทำ ให้เกิดประโยชน์ได้จริง (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 92.86)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14)
ประเด็นการพิจารณาที่ 4.2.2 ผลงานบริการ วิชาการสามารถสร้างคุณค่า (Value) โดย	จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 92.86)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14)

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
พิจารณาจากผลที่คาดว่าจะได้รับจากผลการ บริการวิชาการนั้น ๆ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ) ได้แก่ (1) In Cash คือ การสร้างคุณค่าพิจารณา ผ่านค่าใช้จ่าย/มูลค่า/รายได้ (2) In Kind คือ การสร้างคุณค่าที่ไม่เน้น มูลค่า/รายได้ อาทิ การสร้างความผูกพันต่อ องค์กรการเกิดวัฒนธรรมองค์กร หรือองค์ ความรู้ใหม่ เป็นต้น (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)		
ประเด็นการพิจารณาที่ 4.2.3 ผลการประเมินการ บริการวิชาการแบบเฉพาะ (Specific Service) โดยคณะกรรมการวิชาการของสถาบัน อุดมศึกษา (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 92.86)	จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14)
ด้านที่ 5 ผลของการประกันคุณภาพภายใน		
องค์ประกอบที่ 5.1 ผลสัมฤทธิ์ระบบประกัน คุณภาพภายใน		
ประเด็นการพิจารณาที่ 5.1.1 ผลการประกัน คุณภาพภายใน (IQA) ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ การบริหาร สถาบันอุดมศึกษา สามารถนำไป ปรับปรุงพัฒนาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาได้ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 5.1.2 ผลการประกัน คุณภาพภายใน (IQA) จากการดำเนินการประกัน ภายในโดยสถาบันอุดมศึกษา (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 5.1.3 ผลของการบริหารงาน ประกันคุณภาพภายใน (IQA) ที่เป็นส่วนหนึ่งใน การขับเคลื่อนให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพภายใน สถาบันอุดมศึกษา (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
องค์ประกอบที่ 5.2 ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรทั้งหมดของสถานศึกษา (บางประเด็นการพิจารณาไม่ได้ประเมิน เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้หลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากองค์กรรับรองคุณภาพในระดับนานาชาติ มีการ ดำเนินการ N/A)		

ระดับการศึกษา	จำนวนร้อยละของ สถานศึกษาที่มีผลประเมิน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	จำนวนร้อยละของสถานศึกษา ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ ควรได้รับการพัฒนา
ประเด็นการพิจารณาที่ 5.2.1 ผลของการนำผล การประเมินคุณภาพหลักสูตรไปใช้ปรับปรุง พัฒนา และบริหารจัดการ (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 5.2.2 หลักสูตรได้รับการ รับทราบจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือการ รับรองจากสภาวิชาชีพ (กรณีมีสภาวิชาชีพ) (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)
ประเด็นการพิจารณาที่ 5.2.3 หลักสูตรได้รับการ รับรองจากองค์กรรับรองคุณภาพในระดับ นานาชาติ (International Accreditation Bodies) (ถ้ามี) (ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ)	จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 100)	จำนวน - แห่ง (ร้อยละ -)

จากตารางที่ 2 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ผลประเมินสถานศึกษาทุกระดับส่วนใหญ่เป็นไป
เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1) การศึกษาปฐมวัยที่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่รับบริการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ
พ.ศ. 2566 จำนวน 2,887 แห่ง พบว่า มีสถานศึกษาที่ผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่
ร้อยละ 87.53-89.26 มีผลการประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ระหว่างร้อยละ 10.74-12.47

2) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาที่รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ.
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนทั้งสิ้น 8,417 แห่ง

- สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนการศึกษาปฐมวัย จำนวนทั้งสิ้น 7,761 แห่ง พบว่า
มีผลประเมินรายมาตรฐานทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไปตั้งแต่ร้อยละ 99.82-100 มีผลการประเมินในเกณฑ์ควร
ได้รับการพัฒนาอยู่ระหว่างร้อยละ 0.14-0.18

- สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 7,970
แห่ง พบว่า ผลประเมินรายมาตรฐานทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไปตั้งแต่ร้อยละ 99.86-100 มีผลการประเมิน
ในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ระหว่างร้อยละ 0.04-0.14

3) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ) มีสถานศึกษาที่รับการประเมินคุณภาพภายนอก
จาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 8 แห่ง พบว่า

- สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ) ที่เปิดสอนการศึกษาปฐมวัย จำนวน
ทั้งสิ้น 8 แห่ง พบว่า ผลประเมินรายมาตรฐานทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไปตั้งแต่ร้อยละ 87.50-100 มีผลการ
ประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ที่ร้อยละ 12.50

- สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ) ที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 6 แห่ง พบว่า มีผลประเมินรายมาตรฐานทุกมาตรฐานในระดับดีขึ้นไปตั้งแต่ร้อยละ 88.33-100 มีผลการประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ที่ร้อยละ 16.67

4) โรงเรียนนานาชาติที่รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 72 แห่ง พบว่า

- โรงเรียนนานาชาติที่เปิดสอนการศึกษาปฐมวัย จำนวนทั้งสิ้น 56 แห่ง พบว่า มีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 96.43 และมีผลการประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ที่ร้อยละ 3.57

- โรงเรียนนานาชาติที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 59 แห่ง พบว่า มีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 94.92-96.61 และมีผลการประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ระหว่างร้อยละ 3.39-5.08

5) การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีสถานศึกษาที่รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 335 แห่ง พบว่า

- การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 298 แห่ง พบว่า มีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 99.33-99.66 และมีผลการประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ระหว่างร้อยละ 0.34-0.67

- การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่เปิดสอนระดับการศึกษาต่อเนื่อง จำนวนทั้งสิ้น 321 แห่ง พบว่า ผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 98.44-99.69 มีผลการประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ระหว่างร้อยละ 0.31-1.56

- การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่เปิดสอนระดับการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวนทั้งสิ้น 321 แห่ง พบว่า ซึ่งมีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 91.32-99.70 มีผลการประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ระหว่างร้อยละ 0.30-8.68

6) ด้านการอาชีวศึกษา มีสถานศึกษาที่รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 15 แห่ง พบว่า มีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 73.33-80.00 มีผลการประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ระหว่างร้อยละ 20.00-26.67

7) การอุดมศึกษา มีสถาบันระดับการอุดมศึกษาแจ้งความประสงค์ขอรับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 42 แห่ง ซึ่งเป็นการประเมิน Pre-analysis และ Online Assessment พบว่า พบว่ามีผลประเมินทุกมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 41.67-100 มีผลการประเมินในเกณฑ์ควรได้รับการพัฒนาอยู่ระหว่างร้อยละ 7.14-58.33

1.4 แผนและผลการสร้างการรับรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา (สถานศึกษาและต้นสังกัด)

ลำดับที่	ระดับการศึกษา	การสร้างการรับรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2566		
		เป้าหมาย (แห่ง) (โรงเรียน+ต้นสังกัด)	ผลการส่งเสริม (แห่ง)	คิดเป็นร้อยละ
1	การศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็ก)	2,806	3,523	125.55
2	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	9,966	9,532	95.65
3	การศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ)	13	13	100.00
4	การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย	336	336	100.00
5	การอาชีวศึกษา	21	21	100.00
	รวม	13,142	13,425	102.15

ในส่วนของผลการสร้างการรับรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา (สถานศึกษาและต้นสังกัด) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สมศ. ดำเนินกิจกรรมการสร้างการรับรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาได้รวมทั้งสิ้น 13,425 แห่ง คิดเป็นผลการดำเนินงานร้อยละ 102.15 จากแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้เพียง 13,142 แห่ง ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายตามแผนที่ตั้งไว้ และเป็นการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพราะสามารถดำเนินงานโดยประหยัดงบประมาณได้ถึงร้อยละ 31.48

1.5 แผนและผลการคัดเลือก พัฒนาและรับรอง และต่ออายุผู้ประเมินภายนอก (โครงการฝึกอบรมเพื่อนำร่องผู้ประเมินภายนอก) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ลำดับที่	ระดับการศึกษา	การประเมินคุณภาพภายนอก ปีงบประมาณ 2566			
		จำนวนผู้ประเมิน พร้อมปฏิบัติงาน (คน)	เป้าหมายพัฒนา ศักยภาพ (คน)	พัฒนา ศักยภาพ (คน)	พัฒนาศักยภาพแล้ว คิดเป็น (ร้อยละ)
1	การศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็ก)	832	843	823	97.63
2	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	2,241	2,281	2,274	99.69
3	การศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ)	303	274	304	110.95

ลำดับ ที่	ระดับการศึกษา	การประเมินคุณภาพภายนอก ปีงบประมาณ 2566			
		จำนวนผู้ประเมิน พร้อมปฏิบัติงาน (คน)	เป้าหมายพัฒนา ศักยภาพ (คน)	พัฒนา ศักยภาพ (คน)	พัฒนาศักยภาพแล้ว คิดเป็น (ร้อยละ)
4	โรงเรียนนานาชาติ	-	70	340	101.43
5	การศึกษานอกระบบและ ตามอัธยาศัย	378	275	648	123.64
6	การอาชีวศึกษา	423	414	140	156.52
7	การอุดมศึกษา	187	110	71	127.27
	รวม	4,364	4,267	4,600	107.80

การพัฒนาและรับรอง และต่ออายุผู้ประเมินภายนอก (ในโครงการฝึกอบรมเพื่อนำร่องผู้ประเมินภายนอก) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สมศ. มีผู้ประเมินภายนอกที่พร้อมจะปฏิบัติงานให้ สมศ. รวมทุกระดับจำนวน 4,364 คน โดยเกือบทั้งหมดได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อพร้อมปฏิบัติหน้าที่ผู้ประเมินภายนอกได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่ง สมศ. ตั้งเป้าในการพัฒนาศักยภาพผู้ประเมินไว้ 4,267 คน แต่สามารถพัฒนาศักยภาพผู้ประเมินรวมทุกระดับได้ถึง 4,600 คน คิดเป็นผลการดำเนินงานร้อยละ 107.80 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายตามแผนที่ตั้งไว้ และเป็นการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 การประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สมศ.

การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) เกี่ยวกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สมศ. มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประชาชน และผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก สมศ. ได้มีโอกาสรับฟังและรับรู้เพื่อทำความเข้าใจและสะท้อนความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สมศ. ได้

สมศ. จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์ ในมาตรา 8 ข้อ (1) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทางและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด (2) พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา ประกอบกับข้อบังคับคณะกรรมการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2564 บัญญัติให้ สมศ. มีการรับฟังความคิดเห็นของสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้รับบริการและผู้ที่มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายนอก สมศ. ก่อนที่จะดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

สมศ. ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายนอก จึงจัดโครงการประชุมรับฟังความคิดเห็นกรอบแนวทาง การประกันคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายนอกการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทราบกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สมศ. ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นไปตาม Roadmap การพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก สมศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยมีการรับฟังความคิดเห็นครบทั้ง 4 ภูมิภาค จำนวน 4 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงหลักการ ทฤษฎี รวมถึงแนวปฏิบัติที่จะนำพัฒนารอบแนวทางประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

การประชุมรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้ สมศ. นำ (ร่าง) กรอบแนวทางประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทั้ง 4 ระดับ เสนอต่อสาธารณชน โดย สมศ. มีคณะทำงานพัฒนารอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก รวมทั้งผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัดในการนำเสนอและอธิบายถึงมาตรฐาน ตัวชี้วัด และแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมและเปิดรับฟังความคิดเห็น ก่อนการนำกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาประกาศใช้ต่อไป ทั้งนี้ ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ สมศ. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าร่วมประชุมฯ ได้ 2 ช่องทาง ทั้ง ณ สถานที่จัดประชุมและในรูปแบบออนไลน์ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียในระบบ Facebook Live/onesqa โดยกระบวนการของการรับฟังความคิดเห็น สมศ. เผยแพร่ (ร่าง) กรอบแนวทางประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทั้ง 4 ระดับล่วงหน้าแล้ว

ครั้งแรก จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นขึ้นที่ภาคใต้ เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ณ โรงแรมเรือรัฐา จ.ตรัง โดยมีการเผยแพร่ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียผ่านระบบ Facebook Live/onesqa ซึ่งในครั้งนี้เป็นารรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สมศ. ระดับการศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัย

ครั้งที่สอง จัดขึ้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ณ โรงแรมแกรนด์ เซนเตอร์ พอยต์ สเปซ พัทยา จ.ชลบุรี โดยมีการเผยแพร่ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียผ่านระบบ Facebook Live/onesqa ซึ่งในครั้งนี้เป็นารรับฟังความคิดเห็น

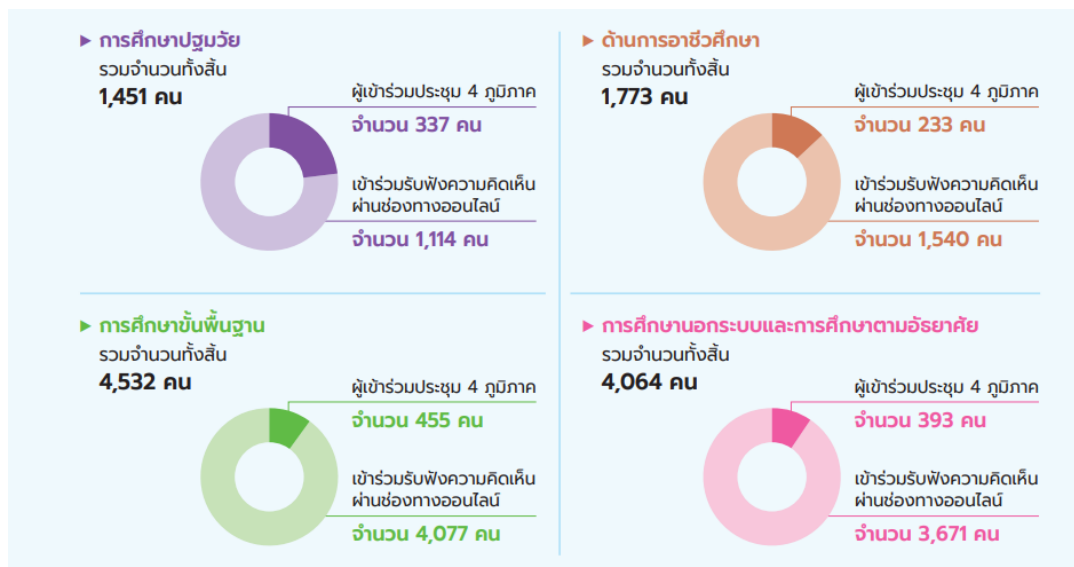
เกี่ยวกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สมศ. ด้านการอาชีวศึกษา

ครั้งที่สาม จัดขึ้นที่ภาคเหนือ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ณ โรงแรมดิ อิมเพลส น่าน จ.น่าน โดยมีการเผยแพร่ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียผ่านระบบ Facebook Live/onesqa ซึ่งในครั้งนี้เป็นารรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สมศ. ระดับการศึกษาปฐมวัย

ครั้งที่สี่ จัดขึ้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ณ โรงแรมสุนีย์ แกรนด์ แอนด์ คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ จ.อุบลราชธานี โดยมีการเผยแพร่ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียผ่านระบบ Facebook Live/onesqa ซึ่งในครั้งนี้เป็นารรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สมศ. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลจากการรับฟังความคิดเห็นผ่านทั้งสองช่องทางปรากฏว่ามีกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ความสนใจในการเสนอความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก จำแนกผู้รับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในแต่ละระดับแบ่งได้ออกเป็นกลุ่มหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของ สถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอก ภาคเครือข่ายประชาสังคม ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปจำนวนได้ดังนี้

จากการประชุมรับฟังความคิดเห็น สมศ. นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมาย มาพัฒนากรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทั้ง 4 ระดับ โดยยึดหลักการแนวทางการพัฒนากรอบการประกันคุณภาพภายนอกตามบริบทของสถานศึกษาทั้ง 4 ระดับ ที่มีความสอดคล้องตามหลักวิชาการและการดำเนินงานของสถานศึกษา ก่อนการประกาศและใช้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ต่อไป ถือเป็นการปรับปรุงกรอบแนวทางการประกันคุณภาพ ภายนอก ภายใต้หลักการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อกระตุ้นให้เกิด การตื่นตัวของสถานศึกษา เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ภายนอกซึ่งจะส่งผลต่อการ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือกัน ยกระดับและการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของประเทศ ผ่านกระบวนการประเมิน คุณภาพภายนอกต่อไป

1.7 การประชุมเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทดลองประเมินนำร่อง ตามกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สมศ.

สมศ. จัดประชุมเตรียมความพร้อมภายใต้โครงการ “ส่งเสริมสถานศึกษาและประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา” เพื่อ เตรียมความพร้อมให้กับสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทดลองประเมินนำร่องทั้ง 4 ระดับ ได้แก่ สถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย จำนวน 8 แห่ง สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 แห่ง สถานศึกษาด้านการ

อาชีวศึกษา จำนวน 9 แห่ง และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ/เขตและสถานศึกษาขึ้นตรง จำนวน 10 แห่ง รวมทั้งสิ้น 41 แห่ง

วัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานศึกษา ถึงกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษา การศึกษา ปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และ ด้านการอาชีวศึกษา ตามประกาศ คณะกรรมการ สมศ. เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2566 ให้ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง ก่อน เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกโดย จุดเน้นของ สมศ. ยังคงให้ความสำคัญกับการ ประเมินเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพ (Quality Improvement) โดยกำหนดรูปแบบ และวิธีการตรวจเยี่ยมในรูปแบบผสมผสาน (Hybrid) ด้วยวิธีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม (Onsite) และ ตรวจเยี'ยมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (Virtual)

สำหรับจำนวนวันในการประเมินจะใช้ระยะเวลา 1 - 3 วัน ซึ่งระยะเวลาจะแตกต่างกันตามบริบท สถานศึกษาแต่ละประเภท โดยหลังจากที่ สมศ. ได้ทำการทดลองประเมินนำร่องแล้ว จะสรุปผลรวบรวม ข้อคิดเห็นที่ได้ทั้งหมดและเชิญผู้ประเมินภายนอก สมศ. ที่เข้าร่วมโครงการทดลองนำร่อง รวมถึงผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องมาประชุมร่วมกัน เพื่อให้กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกได้รับการพัฒนาจนมีความ เหมาะสมเชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษา และ กศน. ได้ในปีถัดไป

ประกาศคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
เรื่อง กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการอาชีวศึกษา

ประกาศคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

เรื่อง กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ในนามของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละด้าน ระดับ หรือประเภท เพื่อให้สถานศึกษาได้ทราบและเตรียมตัว สำหรับการประกันคุณภาพภายนอก นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการกำหนด พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไข เพิ่มเติม และมาตรา ๘ (๑) มาตรา ๒๐ (๖) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และข้อ ๘ ของข้อบังคับคณะกรรมการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับมติคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา จึงเห็นควรประกาศกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการ อาชีวศึกษา ให้ดังต่อไปนี้

www.ONESQA.or.th

ทั้งนี้ ตาม Roadmap การดำเนินงานของ สมศ. กำหนด ให้มีการพัฒนากรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก ตั้งแต่ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 เป็นต้นมา และเปิดรับฟังความคิดเห็น (ร่าง) กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกในช่วงระหว่างเดือน พฤษภาคม-มิถุนายน พ.ศ. 2565 และจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา รวมถึงลงพื้นที่เพื่อรับฟัง ความคิดเห็นใน 4 ภูมิภาค และเสนอกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนา ระบบการประเมินคุณภาพภายนอกต่อคณะกรรมการ สมศ. ในช่วง ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2566 หรือไตรมาส 2 โดยได้ประกาศกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2566 ซึ่งตามข้อบังคับคณะกรรมการสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพ ภายนอก พ.ศ. 2564 ข้อ 8 โดยมีสาระสำคัญคือ สมศ. ต้องประกาศ กรอบการประกันคุณภาพภายนอกแก่สถานศึกษาที่จะรับการประกัน คุณภาพภายนอกไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษา และดำเนินการพัฒนา ระบบการคัดเลือกสรรหาผู้ประเมินภายนอกฝึกอบรมพัฒนา ผู้ประเมินภายนอกรวมถึงทดลองประเมินนำร่องสถานศึกษา การศึกษา ปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษา และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1.8 ผลการทดลองประเมินนำร่องการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกมาแล้วกว่า 23 ปี ทำหน้าที่ในการส่งมอบบริการสาธารณะด้านการประเมิน คุณภาพภายนอก โดยให้ความสำคัญกับผู้รับผลจากนโยบายคือ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากทำหน้าที่ประเมิน คุณภาพภายนอกแล้ว สมศ. ยังส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกแก่สถานศึกษาก่อนรับ การประเมินซึ่งเป็นเรื่องของความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อส่วนรวมหรือผลประโยชน์ในการบริการสาธารณะ และใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สมศ. ได้ประกาศกรอบแนวทาง การประกันคุณภาพภายนอกภายหลังสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งได้ผ่านการรับฟังความคิดเห็นเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้วิพากษ์ และแสดงความคิดเห็น เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนำมา ประเมินผลก่อนนำสู่การปฏิบัติ และประกาศกรอบแนวทาง การประกันคุณภาพภายนอกภายหลังสถานการณ์ COVID-19 ล่วงหน้าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษา ตามข้อบังคับ ของคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษาว่าด้วยการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2564 ดังนั้นเพื่อทดสอบขั้นตอนและกระบวนการในการประกัน คุณภาพภายนอกภายหลังสถานการณ์ COVID-19 สมศ. จึงจัดให้มี การลงพื้นที่นำร่องประเมินคุณภาพสถานศึกษาจำนวน 41 แห่ง ซึ่งสถานศึกษาทั้ง 41 แห่ง ได้เข้าร่วมการประชุมเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทดลอง ประเมินนำร่องตามกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สถานศึกษา การประกันคุณภาพภายนอก มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.8.1 ขั้นตอนก่อนประเมิน

สมศ. แต่งตั้งคณะผู้ประเมินภายนอก ทำการประเมินและ วิเคราะห์ SAR ของสถานศึกษาที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือ หน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา และเสนอผลการวิเคราะห์ SAR ของสถานศึกษาต่อ สมศ. และ สมศ. จะนำเสนอต่อคณะกรรมการ พัฒนาระบบเพื่อพิจารณาเลือกรูปแบบการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม

สถานศึกษา ซึ่งการกำหนดรูปแบบการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ในแต่ละด้าน แต่ละระดับ หรือแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประกาศ ของคณะกรรมการ สมศ.

1.8.2 ขั้นตอนระหว่างประเมิน

คณะผู้ประเมินภายนอกจะลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาตาม รูปแบบที่คณะกรรมการพัฒนาระบบ ได้เลือกหรือกำหนดไว้หลังจาก ทำการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว คณะผู้ประเมิน ภายนอก จะจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายนอกของ สถานศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด และจัดส่งรายงานผลการประเมิน ให้สถานศึกษา “ยืนยันหรือไม่ยืนยัน” ผลการประกันคุณภาพ ภายนอก ซึ่งในการตรวจเยี่ยม สถานศึกษา คณะกรรมการ สมศ. อาจกำหนดให้คณะผู้ประเมินภายนอกดำเนินการตรวจสอบหลักฐาน และ ข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นแทนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาก็ได้ สำหรับ ระบบและวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบหลักฐานและ ข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่น ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ สมศ.

1.8.3 ขั้นตอนหลังการประเมิน

ภายหลังการประเมินสถานศึกษาจะได้รับรายงานผล การประกันคุณภาพภายนอก โดยสิ่งที่ สถานศึกษาต้องดำเนินการ ตามขั้นตอนที่ สมศ. กำหนด คือการยืนยันและรับรองผล โดย สถานศึกษาต้อง ดำเนินการภายในกรอบระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันที่คณะผู้ประเมินภายนอกส่งรายงานผลการประกัน คุณภาพ ภายนอกให้กับสถานศึกษา

ก. กรณีสถานศึกษาพิจารณายืนยันผลการประเมินฯ แล้วเห็นว่าเป็นไปตามบริบทของ สถานศึกษา ให้สถานศึกษาส่ง หนังสือยืนยันผลการประเมินฯ ให้กับคณะผู้ประเมินภายนอก คณะผู้ประเมิน ภายนอกจะดำเนินการจัดส่งการยืนยันไปยัง สมศ. เพื่อให้ สมศ. เสนอรายงานผลการประเมินฯ ของสถานศึกษาต่อ คณะกรรมการพัฒนาระบบพิจารณากลั่นกรองและให้ความเห็นชอบ และเสนอต่อ คณะกรรมการเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษานั้นต่อไป

ข. กรณีสถานศึกษาตรวจสอบแล้วไม่ยืนยันผลรายงาน การประกันคุณภาพภายนอกและ ขอทบทวนผลการประเมินฯ คณะผู้ประเมินภายนอกพิจารณาการขอทบทวนผลการประเมินฯ แล้ว หากเห็น ด้วยคณะผู้ประเมินภายนอกดำเนินการแก้ไขให้ ถูกต้องหรือเป็นไปตามที่สถานศึกษาเสนอขอทบทวน หากไม่ เห็นด้วยและยังคงยืนยันผลการประกัน คณะผู้ประเมินภายนอก แจ้งสถานศึกษาและส่งเรื่องให้ สมศ. เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณา ทบทวนผลการประกันของคณะทำงานเป็นรายกรณี

1.9 ผลการจัดงานประชุมวิชาการระดับชาติ 23 ปี สมศ.

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร. คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช)

สมศ. จัดประชุมวิชาการระดับชาติเนื่องในโอกาสก้าวเข้าสู่ ปีที่ 23 ภายใต้หัวข้อ “2 ทศวรรษแห่งการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการศึกษา” โดยมีการเสวนาแลกเปลี่ยนมุมมองในการยกระดับคุณภาพการศึกษา พร้อมกับการประกาศเป้าหมายการประเมินคุณภาพภายนอกในอนาคต และแสดงวิสัยทัศน์การนำสมศ. สู่องค์กรอัจฉริยะที่มีความพร้อมในโลกดิจิทัลด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อรองรับการจัดการศึกษายุคใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ ในการประชุมวิชาการในปีนี้ สมศ. ได้รับเกียรติจากรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร. คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช) เป็นประธานกล่าวเปิดงานและปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “2 ทศวรรษแห่งการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการศึกษา” มีสาระสำคัญว่า การศึกษาคือความมั่นคงของชีวิตและประเทศชาติ สิ่งสำคัญที่สุดของการพัฒนา คือการพัฒนา “ทรัพยากรมนุษย์” ซึ่งการศึกษาทำให้คนมีโอกาสเปลี่ยนแปลงชีวิตไปในทางที่ดีขึ้น และการศึกษายังเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศโดยรวม ประกอบกับการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตั้งแต่ผู้เรียน การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการศึกษาและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้งจนเกิดโลกแห่งความผันผวนและความไม่แน่นอน ซึ่งก่อนจะเกิดนวัตกรรมทางการศึกษาเราต้องเข้าใจว่าเรากำลังเผชิญกับอะไรเสียก่อน เราถึงจะสามารถปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับโลกที่ผันผวนหรือที่เรียกว่า VUCA World ได้ ซึ่งถือว่าเป็นโจทย์ที่ท้าทายของการศึกษาไทยในยุคศตวรรษที่ 21

ดังนั้น ภาควิชาการศึกษาและภาคีที่เกี่ยวข้องจึงต้องร่วมกันสร้างวัฒนธรรมคุณภาพการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกให้เป็นนิสัยอยู่ในชีวิตของทุกคน ต้องมีการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจ

เจตคติ ความเชื่อ ให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคนและทุกระดับทั่วทั้งองค์กรจนเกิดพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นวัฒนธรรมให้สามารถนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

รักษาการประธานกรรมการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์)

รักษาการประธานกรรมการ สมศ. (ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์) บรรยายหัวข้อ “สมศ. ในทศวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลง” ว่า ปัจจุบัน สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกมาครบ 22 ปีโดยตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่องค์กรดิจิทัลให้เป็นการประเมินอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งสามารถลดภาระงานด้วยเทคโนโลยี และมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนด้วยการนำเอาแพลตฟอร์มออนไลน์ เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การอบรมพัฒนาผู้ประเมินภายนอกแบบออนไลน์ การจัดประชุมเสวนาออนไลน์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก การดำเนินงานของ สมศ. ให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดได้รับทราบผ่านช่องทาง Facebook Live รวมทั้งการพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ขณะนี้ สมศ. ได้พัฒนารอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา (ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019) มีการลงพื้นที่เพื่อประชุมรับฟังความคิดเห็นกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทั่วทุกภูมิภาคแล้วเสร็จเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา และขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขก่อนประกาศใช้กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา โดย สมศ. ได้พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินแบบ Hybrid ผสมผสานระหว่างการประเมินในพื้นที่ และการประเมิน Online เพื่อลดภาระสถานศึกษาและให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การจัดการประชุมวิชาการระดับชาติเนื่องในโอกาสก้าวสู่ ปีที่ 23 สมศ. “2 ทศวรรษแห่งการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการศึกษา” มีเป้าหมายเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของ สมศ. จากอดีตถึงปัจจุบันและอนาคตต่อสถานศึกษาและสาธารณชน พร้อมกับเติมเต็มความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์องค์กรต่อสังคม โดย สมศ. มีเป้าหมายการประเมินคุณภาพภายนอกและวางกลยุทธ์การขับเคลื่อนองค์กรในอนาคตให้พร้อมเป็นองค์กรอัจฉริยะก้าวสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลที่มีความพร้อมด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการกระบวนการทำงานขององค์กรในทุกขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อรองรับความก้าวหน้าและ การพัฒนาระบบทางการศึกษาในอนาคต

ศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช ผู้ก่อตั้งและอดีตประธานสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และก่อตั้งสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม นายกสภาสถาบันอาศรมศิลป์ และนายกสภาสถาบันพระบรมราชชนก

ศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช บรรยายหัวข้อ “การศึกษาคุณภาพสูงระดับโลก” ซึ่งเป็นการบรรยายสรุปประเด็นสำคัญจากหนังสือ “การศึกษาคุณภาพสูงระดับโลก” โดยศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช และปิยาภรณ์ นันทะจิตร ซึ่งสรุปใจความสำคัญจากหนังสือ “A World-Class Education Learning from International Models of Excellence and Innovation” (2012) เขียนโดย Vivien Stewart ใจความ

ว่า การศึกษาในปัจจุบันจะต้องมุ่งเน้นพัฒนาเด็กให้ไปมีชีวิตที่ดีในอนาคต หลัก 2 ประการคือ สร้างความเท่าเทียมทางการศึกษาและเสาะหาทักษะที่ต้องการสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต ซึ่งต้องสอดคล้องกับบริบทและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ โดยระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสูงมีลักษณะ 8 ประการ คือ 1) วิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ 2) กำหนดมาตรฐานสูงหรือท้าทาย 3) มุ่งสร้างความเท่าเทียม 4) ครูและผู้นำการศึกษามีคุณภาพสูง 5) มีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกันและสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งในระดับนโยบายถึงระดับปฏิบัติการ 6) แนวทางการจัดการและระบบรับผิดชอบที่สะท้อนผลลัพธ์ที่ผู้เรียน 7) แรงจูงใจของนักเรียน และ 8) มุ่งเรียนเป็นพลโลกและเพื่ออนาคต

นอกจากนี้มีการเปรียบเทียบให้เห็นตัวอย่างระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงจาก 5 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ แคนาดา ฟินแลนด์ จีน และออสเตรเลีย ว่ามีลักษณะร่วมของระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสูงที่เน้นประการใด เช่น สิงคโปร์ใช้การศึกษามีคุณภาพสูงสร้างการก้าวกระโดดของสังคมและมีเคล็ดลับสำคัญคือการออกแบบระบบการศึกษาตามแนวทางการพัฒนาประเทศแต่ละยุคเน้นกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามยุคของการพัฒนา สำหรับประเทศแคนาดา มีการยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในเมืองและชนบทโดยครูทุกคนต้องเสนอแผนพัฒนาตนเองประจำปีซึ่งแผนนั้นจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนและรัฐ ซึ่งมีปัจจัยสำคัญคือครูพัฒนาหลักสูตรเองอันเป็นการมอบอำนาจให้ครูและโรงเรียน ครูทำวิจัยชั้นเรียน มีระบบรับผิดชอบและนโยบายสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยมี Public Engagement ด้านการศึกษาที่เป็นการร่วมมือกับหลายฝ่าย เป็นต้น

การเสวนาหัวข้อ “วิถีใหม่การยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย”

การเสวนาหัวข้อ “วิถีใหม่การยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย” มีผู้ร่วมเสวนาจากทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้แก่ 1) ดร.สุภัทร จำปาทอง อธิบดีปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2) ดร.ตวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษา 3) ศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ อดีตคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4) นางต๋องใจ ธนะชานันท์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) โดยมีการเสวนาเกี่ยวกับบทบาทของ สมศ. กับการยกระดับคุณภาพการศึกษาว่ามีความสำคัญอย่างไร ใครควรมีส่วนเกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพการศึกษา และ สมศ. ควรปรับแนวทางหรือวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การศึกษาในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล

ในเวทีเสวนา ดร.สุภัทร จำปาทอง กล่าวว่า การประเมินเพื่อพิจารณาผลลัพธ์ที่ผู้เรียนได้จากการเรียนรู้คือทักษะการดำรงชีวิตและประกอบวิชาชีพซึ่งส่งผลกระทบต่อเกณฑ์ในการประเมินของ สมศ. โดยต้องให้ความสำคัญไปที่การประเมินเพื่อให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของ สมศ. ในการเป็นศูนย์กลางข้อมูลสภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการศึกษา

ในขณะที่ ดร.ตวง อันทะไชย ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การประเมินต้องไม่เป็นภาระแก่สถานศึกษา ให้เป็นการค้นพบศักยภาพของสถานศึกษา ศักยภาพของผู้เรียน และการให้ข้อเสนอแนะที่สถานศึกษาสามารถนำไปพัฒนาศักยภาพเพื่อส่งให้ผู้เรียนไปสู่ปลายทางแห่งศักยภาพและสามารถนำศักยภาพนั้นมาพัฒนาตนเองบนหลักการที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” ได้ ซึ่งทุกฝ่ายต้องดำเนินงานร่วมกัน และต้องมีกฎหมายรองรับเพื่อให้สถานศึกษาเข้ารับการประเมิน

สอดคล้องกับ ศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยวัฒน์ ที่เห็นว่า สมศ. มีสองบทบาท ประการแรก การเป็นผู้ตรวจสอบ ประการที่สอง การเป็นผู้สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพซึ่งถือเป็นบทบาทใหม่ของ สมศ. การปรับเปลี่ยนบทบาทของ สมศ. จากการตรวจสอบจากส่วนกลางมาเป็นผู้สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพ ต้องทำงานเสริมแรงร่วมกันระหว่างผู้ประเมินภายนอกและผู้ประเมินภายใน สมศ. ต้องเอื้ออำนวยให้สถานศึกษาสามารถนำข้อเสนอแนะมาขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาพร้อมกับบุคลากรภายในโดยเฉพาะครูผู้บริหาร หรือศึกษานิเทศก์ รวมถึงการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกับทุกฝ่ายในลักษณะประสานสัมพันธ์ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาร่วมกัน การที่ สมศ. ได้กำหนดวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกตามกลุ่มสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะแต่ละมหาวิทยาลัยและสถานศึกษามีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้น สมศ. ต้องกำหนดผลลัพธ์ให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาและสอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษานั้น โดยผู้ประเมินภายนอกจะต้องปรับแนวคิดและวิธีการวัดและประเมินไปตามสิ่งที่ สมศ. กำลังดำเนินการ

ในขณะที่นางต้องใจ ณะชานันท์ กล่าวเสริมถึงทางแห่งความสำเร็จของการศึกษาว่า คือการสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตและทักษะการประกอบอาชีพ ซึ่งในภาคเอกชนมีวิธีการพัฒนาการศึกษาที่มุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงและการสร้างตัวอย่าง ด้วยการสร้างเวทีให้กับนักเรียนนักศึกษาได้มีพื้นที่ลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้ ในฐานะของภาคเอกชนที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาอยากเห็นการศึกษาไทยผลิตคนที่มีความรับผิดชอบและมีมุมมองในเรื่องเราชนะไปด้วยกัน และต้องการให้เกิดคนที่กล้าเสี่ยงแต่มีความรอบคอบและพัฒนาตนเองตลอดเวลา

1.10 การขับเคลื่อนการสร้างร่วมมือในระดับนานาชาติ

1) งานประชุมนานาชาติ “Women in Quality Assurance (QA) Forum”

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ส่งผู้แทนเข้าร่วมโครงการ Women in Quality Assurance (QA) Forum ระหว่างวันที่ 11 - 12 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ณ โรงแรม Renaissance Bangkok Ratchaprasong Hotel, กรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดโดย EU SHARE (The European Union Support to Higher Education in the ASEAN Region) ร่วมกับเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Network: AQAN), British Council, NUFFIC และ DAAD โดยในงานนี้เป็นโอกาสสำคัญที่ สมศ. ได้รับเกียรติอย่างสูงจาก EU SHARE ส่งหนังสือเชิญ นาวาตรีหญิง ดร.กิตติยา เอ็ฟฟานส รองผู้อำนวยการ สมศ. เป็นวิทยากร โดยมี ดร.ชนิษฐา ตั้งวรสิทธิชัย รองผู้อำนวยการที่กำกับดูแลงานประเมินสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาได้รับเชิญในฐานะผู้แทนผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมงานประชุม พร้อมด้วย ดร.สุชญา สังข์จรูญ หัวหน้าภารกิจประเมินและรับรองสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

การประชุมดังกล่าว ได้รับการสนับสนุนจากสมาคมประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาแห่งยุโรป (European Association for Quality Assurance in Higher Education หรือ ENQA) ประเทศเยอรมนี ร่วมกับ BRITISH COUNCIL (บริติชเคาน์ซิล) NUFFIC และ DAAD ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนากรอบการประกันคุณภาพและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาของยุโรป โดยการประชุมมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายสตรีเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในสองระดับคือ ระดับผู้นำและระดับปฏิบัติการในองค์กรการประกันคุณภาพของประเทศสมาชิกอาเซียน

วิทยากรในงานประชุมนานาชาติ “Women in Quality Assurance (QA) Forum” มีทั้งหมด 6 ท่านซึ่งเป็นผู้นำด้านการประกันคุณภาพจากองค์กรการประกันคุณภาพประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย อังกฤษ เบลเยียม และสเปน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศสมาชิกอาเซียน 7 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รวมทั้งสิ้น 35 คน ซึ่งล้วนเป็นผู้หญิงทั้งหมด

การประชุมมีการนำเสนอหัวข้อการเป็นตัวแทนของผู้หญิงในการเป็นผู้นำ QA-โครงสร้าง อุปสรรค และความเป็นจริง จากกลุ่มวิทยากรซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ ภายนอกจากยุโรปจำนวน 3 ท่าน จากนั้นเป็นการนำเสนอหัวข้อเส้นทางสู่บทบาทผู้นำใน QA: ประสบการณ์และความเป็นจริง-ประสบการณ์แบบยุโรป แล้วจึงมีการแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่มย่อยเพื่อฝึกบทบาทสมมติในการเป็นหัวหน้าและการรับมือกับปัญหาจากลูกน้อง ต่อด้วยการนำเสนอในหัวข้อเส้นทางสู่บทบาทผู้นำใน QA: ประสบการณ์และความเป็นจริง-ประสบการณ์แบบอาเซียน รวมถึงเปิดโอกาสให้แต่ละกลุ่มมีการอภิปรายในหัวข้อแนวทางการขยายโอกาสให้กับสตรีให้มีความก้าวหน้าด้านสายงานการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยมาตรฐานเดียวกันกับเพศชาย ซึ่งสำหรับประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่ให้สิทธิและความเท่าเทียมทางเพศค่อนข้างสูงในระดับแนวหน้าของโลก ดังนั้น จึงไม่ค่อยมีปัญหาในประเด็นดังกล่าว เหมือนประเทศอื่น ๆ

ถัดมาเป็นการสรุปผลจากการประชุม (Recap) ทั้งส่วนการบรรยายและการอภิปรายกลุ่มย่อย ซึ่งเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้หญิงในทางปฏิบัติ และการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อฝึกปฏิบัติ ซึ่งมีกิจกรรมระบุหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการก่อตั้งเครือข่ายของผู้นำเพศหญิงในการประกันคุณภาพ โดยในช่วงสุดท้าย มีการแสดงผลป้อนกลับแก่ผู้จัดงานแล้วจึงปิดการประชุม

สิ่งที่น่าสนใจและผู้เข้าร่วมประชุมได้ข้อสรุปที่เป็นบทเรียนสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความก้าวหน้าในการเป็นผู้นำด้านการประกันคุณภาพการศึกษา คือ ความเชื่อของผู้หญิงก่อนจะก้าวมาเป็นผู้นำ (ผู้นำมือใหม่หรือคุณลักษณะที่ไม่ใช่มีอาชีพ) และความเป็นจริงในการเป็นผู้นำของผู้หญิง (แบบมีอาชีพ, ประสบการณ์และมุมมองของผู้นำหญิงที่ประสบความสำเร็จ)

นอกจากนี้ ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ที่สำคัญได้จากวิทยาการการประชุมนานาชาติ “Women in Quality Assurance (QA) Forum” ที่สามารถนำมาปรับปรุงพัฒนาเป็นแบบอย่างที่ดีใน สมศ. ได้คือ บทเรียนที่ทำให้หลาย ๆ คนก้าวไปสู่จุดของการเป็นผู้นำคือการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ โดยผู้นำต้องมีความซื่อสัตย์และมีจุดยืนบนความถูกต้อง ไม่ควรประนีประนอมกับการไม่มีคุณภาพ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้นำต้องมีการแสดงออกที่เหมาะสม มีความเคารพและให้เกียรติในการทำงานกับผู้อื่น มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าและรักในสิ่งที่ทำ ทั้งนี้ การทำงานไม่ว่าเป็นการทำงานร่วมกันกับเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้ามหรือเพศใดก็ตาม ควรเป็นไปในลักษณะการประสานสัมพันธ์อย่างลงตัว (Coordinated Way)

สิ่งที่ท้าทายสำหรับสตรี คือ การสร้างสมดุลของการทำงานกับการดำรงชีวิต (Work and Life Balance) เนื่องจากสตรีถูกคาดหวังในบทบาทของความเป็นเพศแม่และมีลักษณะของการจัดการหลาย ๆ อย่างซึ่งทำให้มีภาระเพิ่มเติมมากขึ้น ดังนั้น การจัดการทำงานและการดำรงชีวิตให้มีความสมดุลจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องบริหารจัดการให้ได้ เพื่อจะได้ทั้งงานและชีวิตที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานต่อไป

2) งานประชุม SHARE Regional Qualifications Frameworks and Quality Assurance SHARE-BINUS Seminar: "Enhancing Graduate Employability in ASEAN through Internationalisation of Higher Education"

ผู้บริหาร สมศ. เข้าร่วมประชุมและสัมมนา SHARE Regional Qualifications Frameworks and Quality Assurance SHARE-BINUS Seminar: "Enhancing Graduate Employability in ASEAN through Internationalisation of Higher Education" เมื่อวันที่ 21 - 22 พฤศจิกายน 2565 ณ โรงแรม Le Meridien กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐอินโดนีเซีย Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD)

ร่วมกับเครือข่ายพันธมิตร British Council, Nuffic (The Dutch Organization for Internationalisation in Education) และ ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในแวดวงการทำงานด้านกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ และการประกันคุณภาพการศึกษา

(Qualification Framework and Quality Assurance: QF and QA) ตาม ASEAN Roadmap 2025 ในข้อ 2a(QF) และ 2b(QA) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคระหว่างสหภาพยุโรปและอาเซียนในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษา ในภูมิภาคอาเซียนสามารถเทียบเคียงกับระบบอุดมศึกษาของยุโรป เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและการเทียบโอนหน่วยกิต รวมถึงการเคลื่อนย้ายแรงงาน

การประชุมในวันแรก เป็นการนำเสนอ ผลการดำเนินงานของโครงการ EU SHARE และแนวทางในการดำเนินงานในระยะต่อไป ในวันที่สองเป็นการเสวนาในเรื่องการเพิ่มโอกาสการได้งานของบัณฑิต EU SHARE ได้ร่วมมือและสนับสนุนให้ประเทศในกลุ่มอาเซียนพัฒนารอบคุณวุฒิวิชาชีพอ้างอิง (ASEAN Qualification Reference Framework: AQRF) 8 ระดับ และมีการพัฒนารอบ AQAF เพื่อใช้ประเมินหน่วยประเมินคุณภาพภายนอก 4 ด้าน คือ 1) หน่วยงานการประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance Agencies หรือ EQAAs) 2) มาตรฐานและขั้นตอนการประกันคุณภาพภายนอก (EQA Standards and Processes) 3) การประกันคุณภาพภายในสถาบัน (Institutional Quality Assurance หรือ IQA) 4) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework หรือ NQF) ตลอดจนมีการฝึกอบรมผู้ทรงคุณวุฒิและสนับสนุนให้มีการลงพื้นที่ประเมินนำร่องประเมินเพียงสองด้านแรก ทั้ง 10 ประเทศ ขณะนี้ EU SHARE อยู่ระหว่างพิจารณาว่าจะประเมินในส่วนด้านที่ 3 และ 4 หรือไม่ อีกทั้งวางแผนในการเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ AQRF กับกรอบคุณวุฒิของยุโรปเพื่อเชื่อมโยงกับฝ่ายจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเทียบเคียงคุณวุฒิวิชาชีพและประสานงานให้ฝ่ายการจัดการศึกษานำไปใช้ในการปรับหลักสูตรเพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่เป็นไปตามกรอบการเทียบเคียงของสองภูมิภาค

ในการประชุม มีการนำเสนอผลการศึกษารื่องการได้งานทำของบัณฑิตในต่างประเทศพบว่าบัณฑิตมีการเคลื่อนย้ายการได้งานไปนอกกลุ่มประเทศอาเซียนมากกว่าภายในกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกัน โดยบัณฑิตในกลุ่มประเทศอาเซียนได้งานทำนอกประเทศในห้าลำดับแรกของแต่ละประเทศกลุ่มอาเซียน รวมจำนวน 269,412 คน บัณฑิตเวียดนามได้งานต่างประเทศมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.87 รองลงมาคืออินโดนีเซีย และมาเลเซีย คิดเป็นร้อยละ

ละ 14.45 และ 14.38 ส่วนประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 8.69 ซึ่งประเทศที่มีบัณฑิตจากประเทศอาเซียนได้งานทำมากที่สุดคือประเทศออสเตรเลีย โดยมีประเทศจากอาเซียนถึง 9 ใน 10 ประเทศได้เข้าไป

ทำงาน รองมาคือประเทศประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา มีประเทศจากอาเซียนถึง 8 ใน 10 ประเทศ เข้าไปทำงาน และสหราชอาณาจักรมีประเทศจากอาเซียน 5 ใน 10 ประเทศได้เข้าไปทำงาน เมื่อพิจารณาจาก จำนวนการได้งานของบัณฑิตพบว่า มีการได้งานในประเทศญี่ปุ่นและประเทศออสเตรเลียจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 20.94 และ 20.93 ตามลำดับ

ทั้งนี้ข้อสรุปว่า มีความจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษาต้องผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมโลก VUCA World (Volatility, Uncertainty, Complexity, and Ambiguity) นำมาซึ่งเกิดความท้าทายต่อระบบ การวัดและประเมินผลทั้งต่อสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยประเมินคุณภาพภายนอก และในการจัดการศึกษา ต้องทำในรูปแบบความร่วมมือจากผู้ประกอบการในลักษณะหุ้นส่วนการผลิตบัณฑิตให้มีทั้ง Hard Skill and Soft Skill ที่สอดคล้องกับความของผู้ประกอบการอย่างแท้จริง

การประชุมครั้งนี้ ตัวแทน สมศ. ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือหาหรือแนวทางในการจัดทำ International Electronics Journal และยกระดับให้วารสารดังกล่าวเป็นวารสารของ AQAN ซึ่งได้รับการ ตอบรับจากประเทศสมาชิกหลายคน และมีข้อเสนอแนะจากฝ่าย AQAN Secretariat ว่า สมศ. ควรทำวารสาร ดังกล่าวเข้าเพื่อขออนุมัติในการประชุม AQAN Executive Board ครั้งหน้า รวมทั้งได้ทาบทาม Dr.Achim Hopbach (ผู้เชี่ยวชาญจากยุโรปและเป็น Former ENQA Vice President) ให้ร่วมเป็น Editorial Board ซึ่ง ทาง EU SHARE สนับสนุนที่จะให้ สมศ. รับตำแหน่งประธาน AQAN ในสมัยหน้า และ สมศ. ยังมีโอกาสได้ หารือกับ Dr. Johnson Ong Chee Bin (Co-Founder และวิทยากรหลักในการฝึกอบรมผู้ประเมินของ AUN) ถึงแนวทางความเป็นไปได้ในการทำ MoU เพื่อสร้างความร่วมมือในการประเมินสถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมกัน ซึ่งได้รับการตอบรับในเชิงบวกและมีคำแนะนำให้ สมศ. จัดทำข้อเสนอแนวทางเพื่อหารือรายละเอียดแนว ทางการดำเนินงานต่อไป

นอกจากนี้ สมศ. ได้รับการทาบทามจาก Concepcion V. Pijano (Former Executive Director, PAASCU ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาของ USAID) ในการทำโครงการร่วมพัฒนา CHED โดยรับทุนจาก USAID เพื่อ ทำ Benchmarking ยกระดับงานด้านไอทีของ CHED ในการประเมินคุณภาพภายนอกให้เทียบเคียงกับระบบ ไอทีของ สมศ. อีกด้วย

3) งานประชุมวิชาการประจำปี Annual Academic Conference (AAC) and Annual General Meeting (AGM) 2022 “Quality Assurance for Higher Education under Covid-19 Pandemic and Beyond in Asia-Pacific Region”

สมศ. เข้าร่วมประชุมวิชาการประจำปี Annual Academic Conference (AAC) and Annual General Meeting (AGM) 2022“Quality Assurance for Higher Education under Covid-19 Pandemic and Beyond in Asia-Pacific Region” เมื่อวันที่ 24-27 พฤศจิกายน 2565 ณ สถาบัน Lifelong Learning Institute สาธารณรัฐสิงคโปร์

การประชุมวิชาการ APQN (AAC) และการประชุมสามัญประจำปี (AGM) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อหารือและยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเอเชียแปซิฟิก โดยหัวข้อหลักในการประชุมของปีนี้เป็น “การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาภายใต้การแพร่ระบาดของโควิด-19 และอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก” และมีหัวข้อย่อยสำคัญ ๆ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพผ่านระบบดิจิทัล นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศในการรับรองคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ความเป็นสากลของการประกันคุณภาพ การประกันคุณภาพการเรียนการสอนแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการกำหนดบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนใหม่

ที่ประชุมมีการพูดถึงการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาในช่วงระหว่างและหลัง COVID-19 จากผลกระทบที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนรวมถึงภาคการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Higher Education Institutions: HEIs) ซึ่งส่งผลให้เกิดข้อจำกัดสำหรับหน่วยงานประกันคุณภาพ (Quality Assurance Agencies: QAAs) ที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน เช่น การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและออนไลน์มาใช้ รวมถึงการตรวจเยี่ยมแบบเสมือนจริง เป็นต้น

ผลการสำรวจของ Times Higher Education survey ในเดือนพฤษภาคม 2563 พบว่า ผลกระทบและความท้าทายต่อสถาบันอุดมศึกษา มีการปรับเปลี่ยนการเรียนแบบ onsite ไปเป็นแบบ virtual mode ในขณะที่ผู้เรียนจำนวนหนึ่งต้องเผชิญกับความยากลำบากในการจัดการเรียนการสอนภายใต้สภาพแวดล้อมแบบออนไลน์ไปจนถึงการสื่อสารระหว่างบุคคลและสังคม ส่วนในด้านการสอนนั้นจะต้องมีการออกแบบวิธีการประเมินที่ต้องสร้างความมั่นใจภายใต้การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาในยุโรปกว่าร้อยละ 77 ยกเลิกกิจกรรมการเคลื่อนย้ายกำลังคนในระดับนานาชาติอันเนื่องจากการณโควิด-19 นอกจากนี้ยังมีผลกระทบอื่นๆ อีกได้แก่ ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนต่างชาติภายใต้ข้อจำกัดในการเดินทาง การแข่งขันเพื่อดึงดูดผู้เรียนในภูมิภาคและนานาชาติในรูปแบบออนไลน์ ไปจนถึงเรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดอันดับและการขอรับรองมาตรฐานที่มีอัตราสูงขึ้นและใช้เวลานานขึ้น เป็นต้น

สำหรับผลกระทบและความท้าทายต่อผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนมีอุปสรรคในการเข้าถึงอุปกรณ์และแพลตฟอร์มออนไลน์ การขาดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอันส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ การเรียนรู้ออนไลน์มีแนวโน้มที่จะเพิ่มความเหลื่อมล้ำเนื่องจากความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้และขาดการเรียนรู้ที่บ้านอย่างเหมาะสม ผู้เรียนกว่า 24 ล้านคนอาจหลุดออกจากระบบโรงเรียน

ในด้านคุณภาพ ความมั่นใจ และความท้าทายต่อหน่วยงานประกันคุณภาพ พบว่า คณะวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานในรูปแบบออนไลน์ ความท้าทายเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรที่ใช้สอนในระหว่างการเรียนการสอนแบบ online และกระบวนการตรวจสอบอันเนื่องมาจากเนื้อหาในหลักสูตรไม่มีรายละเอียดที่ครบถ้วนเช่นเดียวกับในสถานการณ์ปกติ อีกทั้งยังมีประเด็นเกี่ยวกับการผู้เรียนซึ่งอาจไม่สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอีกด้วย ส่วนในด้านประกันคุณภาพพบว่าเกิดความ

ไม่สมบูรณ์ของการรวบรวมข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรวจสอบ ประเมินและรับรองในระดับหลักสูตรอันเนื่องมาจากการล็อกดาวน์และการทำงานแบบ online

ผลกระทบในด้านความต้องการของตลาดแรงงาน พบว่า ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยก่อให้เกิดการลดลงของแรงงานทั่วโลกและยังก่อให้เกิด Double Disruption ในตลาดแรงงานอีกด้วย นอกจากนี้ตามรายงานของ World Economic Forum ให้ข้อมูลว่ากว่าร้อยละ 50 ของพนักงานจะต้องมีการเพิ่มพูนทักษะภายในปี 2568

ในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการด้านการศึกษา เช่น หลักสูตรการศึกษาแบบออนไลน์ (Massive Open Online Courses: MOOCs) การเรียนรู้ออนไลน์ การสร้างความจริงเสมือนเป็นต้น นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความยืดหยุ่นเพิ่มมากขึ้นในการจัดการศึกษา เช่น โปรแกรมการส่งเสริมความเสมอภาคที่ครอบคลุมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ระบบรับรองและการพัฒนาความสามารถที่เฉพาะเจาะจงอาจใช้ระยะเวลาในการศึกษาสั้นกว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบเดิมและเป็นการเรียนรู้ตามความสามารถที่ช่วยให้ผู้เรียนแสดงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีโอกาสในด้านอื่น ๆ ได้แก่ เกิดความร่วมมือระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศเพื่อแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีและข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลังโควิด-19 การปรับโครงสร้างของการเรียนรู้แบบ E-Learning ที่ช่วยเพิ่มทางเลือกสำหรับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

สรุปภาพรวมการเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏชัดเจนอันเนื่องมาจากผลกระทบของโควิด-19 (Transformations Arising from COVID Impact)

Transformation (การเปลี่ยนแปลง)	Challenges (ความท้าทาย)	Opportunities (แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง)
1. รูปแบบการเรียนการสอนเปลี่ยนจากการเรียนในห้องเรียนเป็นการเรียนผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ (changing from “face-to-face” to be “screen-to-screen” teaching)	การบริหารจัดการที่ดีทั้งด้านเวลาและทรัพยากร รวมถึงการเตรียมพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนรูปแบบใหม่	สร้างความตระหนักรู้ผ่านกิจกรรมแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) “ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ก็สามารถเรียนรู้และเข้าถึงหลักสูตรการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา”
2. ปรับวิธีการสอนโดยการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และการเรียนทางไกล (utilizing e-learning tools and platforms)	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนรูปแบบใหม่เข้ามาทดแทนอุปกรณ์การสอนแบบเดิม	ความต้องการหลักสูตรใหม่ๆ วิธีการเรียนแบบใหม่ เช่น การเรียนแบบผสมผสาน (Blended & Online)
3. กิจกรรมด้านต่างประเทศเกี่ยวกับการศึกษาลดลง เช่น การเคลื่อนย้ายผู้เรียนและแรงงาน (less global mobility)	ความเป็นสากล ลดลง (Internationalization greatly declined teaching surplus)	กลยุทธ์ Localization คือการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นนั้นๆ

Transformation (การเปลี่ยนแปลง)	Challenges (ความท้าทาย)	Opportunities (แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง)
4. การมีส่วนร่วมของผู้เรียนที่ลดลง (passive participation), ทรัพยากรไม่พอเพียง (missing resources), การประเมินที่ยากขึ้น (high-stake assessment), การว่างงาน (unemployment), การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่เท่าเทียมกัน (un-equal to IT education)	ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลเพิ่มขึ้น (Digital divide is broadened)	ยกระดับการประกันคุณภาพให้เป็นรูปแบบดิจิทัล

ดังนั้นการประชุมครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการอภิปรายแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นดิจิทัลมากขึ้น ทั้งการเรียนการสอน ผลลัพธ์การเรียนรู้ การประกันคุณภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ซับซ้อนขึ้น (High-stake Assessment) โดยสามารถศึกษาข้อมูลงานวิจัยของ APQN ที่ทำการสำรวจในช่วงโควิด-19 เพิ่มเติมได้ที่ https://www.apqn.org/images/projects/APQN_Research_on_COVID_Impact_2021-6-25.pdf

นอกจากนี้ ในที่ประชุมยังมีการพูดถึงการประกันคุณภาพในรูปแบบดิจิทัล (Digitalization of Quality Assurance) ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาโดยนำระบบดิจิทัลมาใช้ ช่วยสร้างให้เกิดโอกาสของการได้มาซึ่งข้อมูลที่หลากหลายสำหรับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากการประกันคุณภาพ ได้แก่ การประมวลผลเพื่อนำไปใช้สนับสนุนการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของการเรียน การพยากรณ์ผลการเรียน และการระบุความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการศึกษา เป็นต้น การใช้ระบบดิจิทัลในการประกันคุณภาพช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มโอกาสในการพัฒนาองค์กรในด้านต่างๆ เช่น การเรียนการสอน

การพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ในการแสดงศักยภาพขององค์กรด้วยการเทียบเคียงกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีบริบทเหมือนกัน หรือแตกต่างกันได้จากทั่วโลก ปัจจุบันสังคมขับเคลื่อนโดยเทคโนโลยี ผู้คนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ที่จะต้องตามให้ทัน เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจและสังคมของทุกประเทศ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนประกอบสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาและมีความเป็นไปได้ในการประเมินแบบมีส่วนร่วม ซึ่งควรมีขั้นตอนและมาตรฐานที่มีความโปร่งใส กรณีประเทศตุรกีสถาบันที่เสร็จสิ้นกระบวนการรับรองรอบที่ 3 จะได้รับการยกเว้นจากการประเมินภายนอกแต่จะต้องรับการประเมินด้วย ICT 100% ในรอบที่ 4 ของการประเมินและการรับรองสถาบันนอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพถ่ายและคลิปวิดีโอประกอบด้วย โดยผู้ประเมินสามารถอัปโหลดเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตามขั้นตอนการประเมินและตรวจสอบผ่านเทคโนโลยี

ที่ประชุมมีการยกนำเสนอการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ในบังกลาเทศ โดยบทความดังกล่าวนี้เกิดขึ้นจากความพยายามของนักการศึกษาในบังกลาเทศและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อยกระดับทักษะของผู้เรียนและเพื่อการทำงาน ดังนั้น การศึกษาแบบมุ่งผลลัพธ์ (Outcome-based education หรือชื่อย่อว่า OBE) ซึ่งเป็นปรัชญาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นการวัดผลจากผลงานที่ผู้เรียนแสดงออกมา (ผลลัพธ์) ‘OBE’ ไม่ใช่รูปแบบการสอนหรือกระบวนการสอน แต่เป็นหลักในการออกแบบการสอนของผู้สอน เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือเป็นการสอนที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลจากการเรียนรู้ตามที่ได้ตั้งใจไว้ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดในเรื่อง “OBE” คือ “ได้เรียนรู้อะไร” มากกว่า “ได้สอนอะไร” ระบบ Outcome-Based Education (OBE) ได้รับความสนใจอย่าง

มากจากนักวิชาการ รัฐบาล หน่วยงานรับรองมาตรฐานและผู้เรียน ซึ่งมีการนำไปใช้อย่างแพร่หลาย โดยภาครัฐก็ได้มีการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในบังกลาเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการทำงาน ด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ประกอบการ นักการศึกษาและผู้เรียน รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนแนวคิดของเยาวชนให้เกิดความมุ่งมั่นในการทำงานและการมีรายได้

ระบบการประกันคุณภาพ เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานและเป็นหลักฐานของการมีแนวปฏิบัติที่ดีรวมถึงหลักการที่ดีสำหรับการศึกษา นอกจากนี้ระบบการประกันคุณภาพยังแสดงให้เห็นว่าบัณฑิตจะมีมาตรฐานทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและค่านิยมที่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อันเนื่องมาจากการมีกระบวนการปรับปรุงคุณภาพที่ดีและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ระบบการประกัน

คุณภาพยังเป็นการผสมผสานระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก โดยระบบการประกันคุณภาพภายนอกมีความจำเป็นกับสถานศึกษาเนื่องจากเป็นส่วนที่สะท้อนให้เห็นถึงการปรับปรุงหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาให้เทียบเท่าระดับชาติและมาตรฐานสากล

ในการการปรับเปลี่ยนบทบาทภาครัฐและเอกชนในด้านการศึกษา อาชีวศึกษาและการฝึกอบรม พัฒนาการเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมของ New Zealand เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี 1920 ในโรงเรียนมัธยม ซึ่งขณะนั้นใช้รูปแบบของวิชาเทคนิค วิชาชีพเฉพาะทาง การสร้างผู้เชี่ยวชาญ การจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรม การจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีและสารพัดช่างและการฝึกอบรมในภาคอุตสาหกรรม สำหรับหน่วยงานรับรองคุณวุฒิของนิวซีแลนด์ (NZQA) จะครอบคลุมกลุ่มผู้ทำงาน ผู้รับการฝึกอบรมในภาคอุตสาหกรรมระดับ 3 ถึง 7 ตามกรอบคุณวุฒิของนิวซีแลนด์ โดยปัจจุบันมีจำนวนประมาณร้อยละ 5 ของประชากรนิวซีแลนด์ เหตุผลที่ต้องมีการปฏิรูปในเรื่องดังกล่าวเนื่องจาก 1) ความไม่สอดคล้องกันระหว่างทักษะของบัณฑิตและความต้องการของภาคอุตสาหกรรม 2) บทบาทที่ไม่ชัดเจน การแข่งขันกันและความทับซ้อนกันระหว่างองค์กร 3) ความซ้ำซ้อนของหน่วยงานที่ให้บริการ 4) ผู้ให้บริการด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมมีความผันผวนภายใต้ภาวะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ 5) ผลลัพธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันของผู้ฝึกอบรมในแต่ละกลุ่ม ดังนั้นการปฏิรูปด้านการอาชีวศึกษาที่เกิดขึ้นก็คือ การจัดตั้งสภาพัฒนาฝีมือแรงงาน การตั้งสถาบันเทคโนโลยีและโพลิเทคนิค การปรับเปลี่ยนบทบาทของการสนับสนุนการเรียนรู้ในสถานที่ทำงาน การจัดตั้งองค์กรฝึกอบรมกับภาคอุตสาหกรรมไปจนถึงผู้ให้บริการการศึกษาและการฝึกอบรม การจัดตั้งกลุ่มผู้นำทักษะระดับภูมิภาค การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านอาชีวศึกษา (CoVEs) เป็นต้น โดยสรุปแล้วการปรับเปลี่ยนบทบาทภาครัฐในด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดความสมดุลและการมีส่วนร่วมในด้านการอาชีวศึกษา ถึงแม้ว่าประโยชน์ของการปฏิรูปดังกล่าวอาจจะยังส่งผลไม่เต็มที่นักและต้องใช้เวลาอีกหลายปีในการดำเนินการ

" ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานเรียนจบแล้วมีงานทำ **การเลือกเรียนทางด้านอาชีวศึกษา เป็นอีกเส้นทางสู่การมีอาชีพที่ดี** โดยระหว่างเรียนสามารถมีรายได้ บางสาขาจะมีสถานประกอบการมาจองตัวเพื่อรับเข้าทำงาน ถือเป็นทางเลือกที่เป็นหลักประกันของการเรียนจบแล้วมีงานทำมากกว่าเป้าหมายเพื่อรับปริญญา "

ดร.บันภา หอวนตัด
รักษาการผู้อำนวยการ สมศ.

ในด้านความเป็นสากลของการประกันคุณภาพ Ecctis คือผู้ให้บริการในด้านการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณสมบัติและทักษะ ได้จำแนกประเภทของความเป็นสากลของการประกันคุณภาพไว้ 2 ลักษณะ คือ 1) การประกันคุณภาพที่เป็นสากล คือ ความเป็นสากลของตัวผู้เรียน ความเป็นสากลของหลักสูตร และ ความเป็นสากลของประสบการณ์ผู้เรียน ไปจนถึงการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาระหว่างประเทศ อันเป็น

ผลมาจากหลักสูตรและความคล่องตัวของสถาบัน และ 2) ความเป็นสากลของการประกันคุณภาพ คือ ความเป็นสากลของแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพ การเข้าสู่มาตรฐานสากลของแนวทางและการนำไปปฏิบัติในด้านการประกันคุณภาพ รวมไปถึงการให้บริการประกันคุณภาพไปยังประเทศอื่นๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ มีการนำเสนองานวิจัย/บทความเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ/การจัดการเรียนการสอนที่มีความน่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวข้อ “ การประกันคุณภาพภายนอกในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ”

ของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 20 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 434 แห่ง วิทยาลัยสารพัดช่าง 32 แห่ง และ วิทยาลัยชุมชน 105 แห่ง โดยทุกแห่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้สร้างความท้าทายและการปรับตัวของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศมาเลเซีย คือ 1) สถาบันอุดมศึกษาได้ปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นแบบออนไลน์เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น โดยคำนึงถึงคุณภาพของหลักสูตรและผู้สำเร็จการศึกษา 2) สถาบันอุดมศึกษาได้ปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาในอนาคตกจากเดิมที่เป็นการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) สถาบันอุดมศึกษาเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพและอื่น ๆ ผ่านระบบออนไลน์ ทำให้มีโอกาสนในการพัฒนาขีดความสามารถของสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

การนำเสนองานวิจัย/บทความเกี่ยวกับเทคโนโลยีกับการประกันคุณภาพที่น่าสนใจเกี่ยวกับฐานข้อมูลผลการประกันคุณภาพภายนอกตามระบบ APQR ซึ่ง APQR Database คือ ก้าวต่อไปสำหรับการพัฒนาการประกันคุณภาพในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มีการขับเคลื่อนเชิงนโยบายการประกันคุณภาพของสากล การเพิ่มจำนวนหน่วยงานประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาที่ต้องการใช้งานฐานข้อมูลสารสนเทศร่วมกันแบบ Single Database ที่มีความโปร่งใสสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยมี Database of External Quality Assurance Results (DEQAR) ของสถาบันอุดมศึกษาภูมิภาคยุโรป Institutions in the European Higher Education Area (EHEA) เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้ APQR Database มีจุดมุ่งหมายคือ การรวบรวมข้อมูลหลักสูตรที่ได้รับการรับรองโดยหน่วยงานที่ได้ขึ้นทะเบียนกับ APQR เรียบร้อยแล้วในรูปแบบ Single Database โดยจะมีการเปิดให้ใช้งานแบบไม่มีค่าใช้จ่ายและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลผลการประเมิน และสามารถแยกแยะระหว่างวุฒิบัตรและประกาศนียบัตร

4) ความร่วมมือ ONESQA-JUAA-TWAEA

สมศ. ร่วมประชุมปรึกษาหารือแนวทางการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่าง ONESQA/JUAA/TWAEA เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2566 และได้ตกลงกันในการดำเนินกิจกรรม 5 โครงการ ดังนี้

2.1) กิจกรรม International Internship Program

2.2) กิจกรรม International Staff Exchange Program

2.3) กิจกรรมการประชุมนานาชาติ The International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAAHE) Conference 2025

2.4) โครงการร่วมประเมินระดับนานาชาติ เพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในระดับสากล International Joint Accreditation Standards Plus (iJAS Plus)

2.5) International Joint Webinar Program

5) การประเมินและรับรองคุณภาพจากเครือข่ายประกันคุณภาพในระดับสากล (INQAAHE)

สมศ. จัดส่ง ONESQA Self-Evaluation Report (ONESQA SER) เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2566 โดยเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2566 สมศ. ประชุมออนไลน์ร่วมกับ INQAAHE เพื่อแจ้งความคืบหน้าการยื่นสมัครขอรับการประเมินองค์กรจาก INQAAHE และรับฟังการอธิบายกระบวนการตรวจประเมินองค์กรตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการ และเพื่อเตรียมความพร้อมการลงพื้นที่เบื้องต้นคาดว่า INQAAHE จะลงพื้นที่ตรวจประเมิน สมศ. ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม พ.ศ. 2567 ซึ่งอาจใช้เวลา 3-4 วันโดยประมาณ โดยให้ สมศ. พิจารณากำหนดวันที่เหมาะสมและแจ้งให้ INQAAHE ทราบต่อไป

1.11 ผลการประเมินองค์กรมหาวิทยาลัยด้านการบริหารจัดการองค์กรภายใต้เกณฑ์ ก.พ.ร. และ PMQA 4.0

1.11.1 การประเมินองค์กรมหาวิทยาลัย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

รายงานผลการประเมินองค์กรมหาวิทยาลัย		
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566		
สรุปผลการประเมินระดับองค์กร*	คะแนนรวมถ่วงน้ำหนัก	คะแนน ITA**
ระดับ ดีมาก	95 คะแนน	88.65 คะแนน
องค์ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน		ผลการดำเนินงาน
การประเมิน	องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (น้ำหนักร้อยละ 40)	

การประเมิน ศักยภาพการ ดำเนินงานเพื่อ	1.1	ความสำเร็จในการดำเนินการตาม แผนการทบทวนแนวทางประเมิน คุณภาพภายนอก (น้ำหนักร้อยละ 10)	☒ สำเร็จตามเป้าหมายขั้นสูง - จัดทำแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกได้สำเร็จ 4 ระดับการศึกษา - นำแนวทางไปทดลองประเมินนำร่องสถานศึกษา ได้ ทุกระดับรวมกัน 41 แห่ง - จัดทำรายงานสรุปผลการประเมินนำร่องสถานศึกษาทุกระดับ รวมทั้งให้มีการ ทบทวนแนวทางและปรับแผนงานในปีต่อไป และเสนอคณะกรรมการ สมศ. เห็นชอบเรียบร้อยแล้ว ในการประชุมคณะกรรมการ สมศ. ครั้งที่ 9/2566 วันที่ 29 กันยายน 2566
	1.2	จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการ ประเมินคุณภาพภายนอก (น้ำหนัก ร้อยละ 10)	☒ สำเร็จตามเป้าหมายขั้นสูง - 11,760 แห่ง
	1.3	ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนา ศักยภาพผู้ประเมินภายนอก (น้ำหนักร้อยละ 10)	☒ สำเร็จตามเป้าหมายขั้นสูง - ร้อยละ 95.42
	1.4	จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการ ส่งเสริมให้นำผลประเมินคุณภาพ ภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพ สถานศึกษา (น้ำหนักร้อยละ 10)	☒ สำเร็จตามเป้าหมายขั้นสูง - สำนักงานได้ดำเนินการส่งเสริมให้สถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน ปีงบประมาณ 2564ให้นำผลประเมินไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาครบทุก ประเด็น บรรลุค่าเป้าหมายขั้นต้นเรียบร้อยแล้ว จำนวน 133 แห่ง - สำนักงานได้ดำเนินการส่งเสริมให้สถานศึกษาที่ได้รับการประเมิน ปีงบประมาณ 2565ให้นำผลประเมินไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา บรรลุค่า เป้าหมายขั้นต้นเรียบร้อยแล้ว จำนวน 698 แห่ง - ผลการประเมินความพึงพอใจสถานศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมให้นำผลการ ประเมินไปใช้มีความพึงพอใจในระดับดีขึ้น ร้อยละ 92.31
	องค์ประกอบที่ 2 ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินงาน (น้ำหนักร้อยละ 30)		
	2.1	ร้อยละของต้นทุนต่อหน่วยที่ (น้ำหนักร้อยละ 10)	☒ สำเร็จตามเป้าหมายขั้นสูง - โครงการติดตามการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก (QC 100) ลดต้นทุน ร้อยละ 89.19 - โครงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการประเมิน ลดต้นทุน ร้อยละ 91.45
	2.2	ตัวชี้วัดความคุ้มค่าในการ ดำเนินงาน(น้ำหนักร้อยละ 20)	☒ สำเร็จตามเป้าหมายขั้นสูง - สำนักงานได้นำส่ง (ร่าง) บันทึกข้อตกลงการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนา องค์การมหาชนซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สมศ. ไปยัง สำนักงาน ก.พ.ร. เรียบร้อยแล้ว ตามหนังสือคำสั่งที่ มศ 0008/2002 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2566
การประเมิน ศักยภาพการ ดำเนินงานเพื่อ	องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพขององค์กรมหาชน (ผลการพัฒนาศักยภาพองค์กรสู่การเป็นระบบราชการ 4.0) (น้ำหนักร้อยละ 20)		
	3.1	การพัฒนาองค์กรสู่ดิจิทัล	☒ สำเร็จตามเป้าหมายมาตรฐาน

	1) การให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service)	- ความสำเร็จของการพัฒนางานบริการได้ตามเป้าหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ร้อยละ 60
3.2	การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	☒ สำเร็จตามเป้าหมายขั้นสูง - 465.68 คะแนน
องค์ประกอบที่ 4 การควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน		
4.1	ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาด้านการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน (ตัวชี้วัดบังคับ)	☒ สำเร็จตามเป้าหมายขั้นสูง - ครบถ้วนทั้ง 9 ประเด็น 100 คะแนน

หมายเหตุ : สรุปผลการประเมินระดับองค์กร

ระดับดีมาก หมายถึง องค์กรมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป

ระดับดี หมายถึง องค์กรมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 75 – 89.99 คะแนน

ระดับพอใช้ หมายถึง องค์กรมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ 60 – 74.99 คะแนน

ระดับต้องปรับปรุง หมายถึง องค์กรมหาชนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยทุกองค์ประกอบ ต่ำกว่า 60 คะแนน

1.11.2 การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)

การประเมินสถานะหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่ได้รับจากผลการตรวจรายงานการประเมินตนเองโดยสำนักงาน ก.พ.ร. สมศ. ได้คะแนนสูงถึง 465.68 คะแนน ผ่านเกณฑ์ตามค่าเป้าหมายขั้นสูง ถือเป็นผลการดำเนินงานที่มีความสำคัญและโดดเด่นเป็นการประสบความสำเร็จของ สมศ. อย่างดีเยี่ยม โดยมีรายละเอียดคะแนนรายหมวด ดังนี้

คะแนน PMQA 4.0 (*100)			
หมวด	ผลการประเมินตนเอง จากหน่วยงาน	ผลการประเมิน จากผู้ตรวจ	ค่าเฉลี่ย ของหน่วยงานที่ประเมินทั้งหมด
หมวด 1 การนำองค์กร	500	463.54	414.09
หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	500	437.5	408.32
หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	500	489.58	410.87
หมวด 4 การวัด วิเคราะห์ และจัดการความรู้	500	458.33	424.35
หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร	500	468.75	414.4
หมวด 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ	500	468.75	422.33
หมวด 7 การบรรลุผลสัมฤทธิ์การดำเนินการ	493.33	473.33	382
คะแนนรวม (500) คะแนน	499.05	465.68	410.91
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นระบบราชการ	3.99	3.73	3.29

1.12 รางวัลและความภาคภูมิใจ

1.12.1 สมศ. ได้รับผลการประเมิน ITA ในระดับ “ผ่าน”

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ให้หน่วยงานภาครัฐต้องได้รับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ประกาศผลคะแนนการประเมิน

คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2566 ตามประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ผลปรากฏว่า สมศ. ได้ผลคะแนนจากการประเมินถึง 88.65 คะแนน แม้คะแนนจะลดลงเล็กน้อยจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งได้คะแนน 91.16 คะแนน แต่ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของ สมศ. ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานระดับ “ผ่าน” ซึ่งแม้ว่าผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของ สมศ. ในช่วงระยะเวลา 6 ปีที่ผ่านมาคะแนนที่เปลี่ยนแปลงทั้งดีขึ้นและลดลง แต่ทุกปีมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 85.00 ผ่านตามเกณฑ์ที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด และมีลำดับที่ผลการประเมินในประเภทองค์กรมหาชนทั้งหมด 59 แห่งจากเดิมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 อยู่ในลำดับที่ 35 โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สมศ. ขยับมาอยู่ในอันดับที่ 28 นั่นคือสิ่งที่แสดงให้เห็นการดำเนินงานอย่างโปร่งใส มีคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล สามารถตรวจสอบได้ของ สมศ.

1.12.22 รางวัลองค์กรคุณธรรมต้นแบบ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้รับรางวัลองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตามโครงการส่งเสริมชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งได้พิจารณามอบรางวัลให้กับองค์กรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านการปฏิบัติงานระหว่างผู้นำองค์กรและผู้ปฏิบัติงาน โดยมีส่วนราชการและหน่วยงานในกำกับเข้าร่วมการประเมินฯทั้งสิ้น 7 หน่วยงานจากผลการ

ประเมิน ซึ่ง สมศ. ได้รับรางวัลองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 แสดงให้เห็นถึง สมศ. เป็นองค์กรที่มีการดำเนินงานภายในที่มีคุณธรรมและธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้บุคลากรนำคุณธรรมและ จริยธรรมมาใช้ในการดำเนินงานจนเกิด “ความร่วมมือในองค์กร” ซึ่งส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานของ สมศ. ทั้งนี้ การได้รับประกาศยกย่องดังกล่าว เป็นการตอกย้ำถึงความมุ่งมั่นของ สมศ. ในการยืนหยัดและยึดมั่นที่จะดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมอบคุณค่าให้กับสังคมต่อไป

1.13 รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สมศ. ได้รับงบประมาณจัดสรร จำนวน 105.9209 ล้านบาท มีการตั้งงบประมาณเพิ่มเติมจากเงินสะสมของสำนักงาน จำนวน 293.8378 ล้านบาท และจากงบกองทุน จำนวน 12.1000 ล้านบาท รวมเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 411.8587 ล้านบาท มีการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นปีงบประมาณ จำนวน 349.4980 ล้านบาท โดยมีการกันเงินเหลือปีจำนวน 17.3149 ล้านบาท สรุปการใช้จ่าย ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 84.86 โดยผู้ตรวจบัญชีภายนอก (บริษัท นิลสุวรรณ จำกัด) และเสนอ คณะกรรมการ สมศ. รับทราบเมื่อวันที่ **กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567** ได้ตรวจสอบบัญชีพบว่า ผลการดำเนินงานทางการเงินของ สมศ. การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์สุทธิ ส่วนทุน และกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชี ภาครัฐที่กระทรวงการคลัง กำหนด โดย สมศ. มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายถูกต้องและไม่มีข้อสังเกตผิดปกติแต่อย่างใด ปรากฏตาม เอกสารบทสรุปที่แนบมานี้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

	หมายเหตุ	หน่วย : บาท	
		2566	2565
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	96,335,152.53	27,039,394.19
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	227,470.00	113,337.50
เงินลงทุนระยะสั้น	7	541,000,000.00	1,335,000,000.00
ค่าจ้างจ่ายล่วงหน้า	8	2,956,500.00	1,078,000.00
ลูกหนี้หน่วยประเมินภายนอก - สุทธิ	9	0.00	0.00
รายได้ดอกเบี้ยค้างรับระยะสั้น	10	9,661,305.79	19,483,990.31
วัสดุคงเหลือ	11	1,971,527.96	1,614,200.56
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าอื่น	12	3,809,775.85	2,759,856.67
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>655,961,732.13</u>	<u>1,387,088,779.23</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินฝากที่คิดภาระผูกพัน	7	1,493,009.00	1,487,431.13
เงินลงทุนระยะยาว	13	1,080,000,000.00	571,000,000.00
รายได้ดอกเบี้ยค้างรับระยะยาว	10	7,143,119.86	7,686,054.78
อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	14	27,994,627.76	32,580,289.76
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-สุทธิ	15	6,763,051.27	11,394,395.76
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	16	465,900.00	468,040.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>1,123,859,707.89</u>	<u>624,616,211.43</u>
รวมสินทรัพย์		<u><u>1,779,821,440.02</u></u>	<u><u>2,011,704,990.66</u></u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวศิริวรรณ แซ่ลิ้ม)

หัวหน้างานการเงินและบัญชี

(ดร.นันทา หงวนศักดิ์)

รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

		หน่วย : บาท	
	หมายเหตุ	2566	2565
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	17	1,579,958.42	6,257,881.67
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	18	5,638,600.88	19,813,086.62
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	19	1,921,080.89	1,734,701.69
รวมหนี้สินหมุนเวียน		9,139,640.19	27,805,669.98
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน	20	33,171,996.00	28,232,179.00
รายได้จากการรับโอนทรัพย์สินรอการรับรู้	21	84,263.19	96,700.99
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		33,256,259.19	28,328,879.99
รวมหนี้สิน		42,395,899.38	56,134,549.97
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		1,459,453,801.37	1,703,634,431.01
องค์ประกอบอื่นของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
กองทุน สมศ.	22	277,971,739.27	237,179,478.51
กองทุนสวัสดิการ สมศ.	23	0.00	14,756,531.17
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		1,737,425,540.64	1,955,570,440.69
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		1,779,821,440.02	2,011,704,990.66

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวศิริวรรณ มาจ๊ะลิ้ม)
หัวหน้างานการเงินและบัญชี

(ดร.นันทา ทงวนศักดิ์)
รักษาการผู้อำนวยการ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
 สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

	หมายเหตุ	หน่วย : บาท	
		2566	2565
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	26	105,920,900.00	99,452,300.00
รายได้ดอกเบี้ยรับและผลตอบแทนจากเงินลงทุน	27	23,287,285.59	36,038,826.69
รายได้อื่น	28	114,223.90	117,307.80
รวมรายได้		<u>129,322,409.49</u>	<u>135,608,434.49</u>
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	29	195,404,030.00	326,423,837.16
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	30	80,207,152.81	73,147,259.82
ค่าตอบแทน	31	5,132,700.00	1,463,900.00
ค่าใช้สอย	32	44,638,267.08	32,546,216.55
ค่าวัสดุ	33	2,226,841.78	2,804,577.62
ค่าสาธารณูปโภค	34	4,833,454.96	6,120,926.53
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	35	15,024,862.91	19,969,300.57
รวมค่าใช้จ่าย		<u>347,467,309.54</u>	<u>462,476,018.25</u>
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน		<u>(218,144,900.05)</u>	<u>(326,867,583.76)</u>
หัก รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิของกองทุน			
ส่วนของกองทุน สมศ.	22	(25,986,816.86)	(23,290,448.57)
ส่วนของกองทุนสวัสดิการ สมศ.	23	(48,912.73)	(1,141,304.13)
รวมรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิของกองทุน		<u>(26,035,729.59)</u>	<u>(24,431,752.70)</u>
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		<u>(244,180,629.64)</u>	<u>(351,299,336.46)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวศิริวรรณ แซ่ลิ้ม)
 หัวหน้างานการเงินและบัญชี

(ดร.นันทา หงวนดัด)
 รักษาการผู้อำนวยการ

รายงานการตรวจบัญชีแบบสมบูรณ์สามารถศึกษาได้จาก QR Code นี้

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยและทิศทางการดำเนินงานของ สมศ.

สมศ. ได้จัดทำแผนปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน โดยมีแผนการดำเนินงานและกิจกรรมสำคัญ 2 กิจกรรม ได้แก่

1) การฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก

ตามประกาศคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เรื่อง กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการอาชีวศึกษา ประกาศเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2566 ซึ่งได้ประกาศหลักเกณฑ์ ตัวชี้วัด และขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อให้สถานศึกษาเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษา ก่อนการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแล้วนั้น สมศ. มีแผนการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา โดยจะจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกตามกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก

สมศ. มีแผนการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา โดยจะจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกตามกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รวมสถานศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 4,180 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 1,971 แห่ง จำนวนผู้ประเมินภายนอก 378 คน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,165 แห่ง จำนวนผู้ประเมินภายนอก 622 คน ด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 44 แห่ง จำนวนผู้ประเมินภายนอก 50 คน และผู้ประเมินภายนอกรวมจำนวน 1,050 คน โดยจะมีการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพิ่มเติมจำนวน 50 คน รวมเป็นผู้ประเมินภายนอกทั้งสิ้น 1,100 คน

2) การขอรับรองจากหน่วยงานในระดับโลก

สมศ. ตระหนักถึงการขับเคลื่อนองค์กรสู่สากลโดยกำหนด กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความเป็นนานาชาติสู่มาตรฐานสากล แผนงานที่ 1 การขยายเครือข่าย/สร้างความร่วมมือด้านการประเมินและการประกันคุณภาพในระดับสากล ข้อ 1 การรับประเมินจาก INQAAHE (International Network for Quality Assurance Agencies for Higher Education) ซึ่งเป็นเครือข่ายประกันคุณภาพระดับโลกที่รวมสมาชิกองค์กรประกันคุณภาพจากทุกภูมิภาคทั่วโลกมากกว่า 300 แห่ง

INQAAHE มีบทบาทสำคัญคือการส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเลิศด้านการศึกษา ระดับอุดมศึกษาเพื่อประโยชน์ของแวดวงการศึกษา นักศึกษาและสังคมโดยรวม และมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพการศึกษา INQAAHE ได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ดี หรือ Guidelines of Good Practice (GGP) เพื่อตอบสนองต่อการขยายตัวที่เพิ่มมากขึ้นของความเป็นสากล และความหลากหลายของบทบัญญัติการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนระบบการปกป้องมาตรฐานการประกันคุณภาพ และเพื่อส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพระดับสูงของหน่วยงานประกันคุณภาพ ดังนั้นองค์กรประกันคุณภาพสามารถขอรับการประเมินเพื่อตรวจสอบแนวปฏิบัติของตนโดยเทียบเคียงกับ <INQAAHE GGP> ประโยชน์ที่จะได้รับจากการตรวจประเมินองค์กร แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1) ประโยชน์ต่อการบริหารงานภายในองค์กร คือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อยืนยันความสอดคล้องกับหลักปฏิบัติและหลักการประกันคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อส่งเสริมความน่าเชื่อถือของกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก (EQA) เพื่อส่งเสริมการรับรู้ร่วมกันเกี่ยวกับผลลัพธ์ของ EQA และเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสในการดำเนินงาน

2) ประโยชน์ต่อระบบ EQA คือเพื่อปกป้องประโยชน์ผู้เรียนและสังคมโดยรวม และเพื่อแสดงถึงความน่าเชื่อถือของระบบ EQA

ทั้งนี้ สมศ. ได้การยืนยันสมัครขอรับการประเมินองค์กรจาก INQAAHE โดยส่งหนังสือแจ้งความประสงค์พร้อมรายงาน ONESQA SER เมื่อเดือนมิถุนายน 2566 ที่ผ่านมาและคาดว่าจะมีการลงการตรวจเยี่ยมจะใช้เวลา 3 วันโดยประมาณเดือนมีนาคม 2567 นี้ โดยจะมีการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกจะประกอบด้วย เช่น ผู้บริหารสูงสุด เจ้าหน้าที่ ตัวแทนจากหน่วยงานรัฐบาลตัวแทนจากการศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ พันธมิตรระดับนานาชาติและระดับประเทศ เพื่อประกอบการประเมินดังกล่าวด้วย

2.1 ผลการประเมิน PISA 2022 ของประเทศไทย

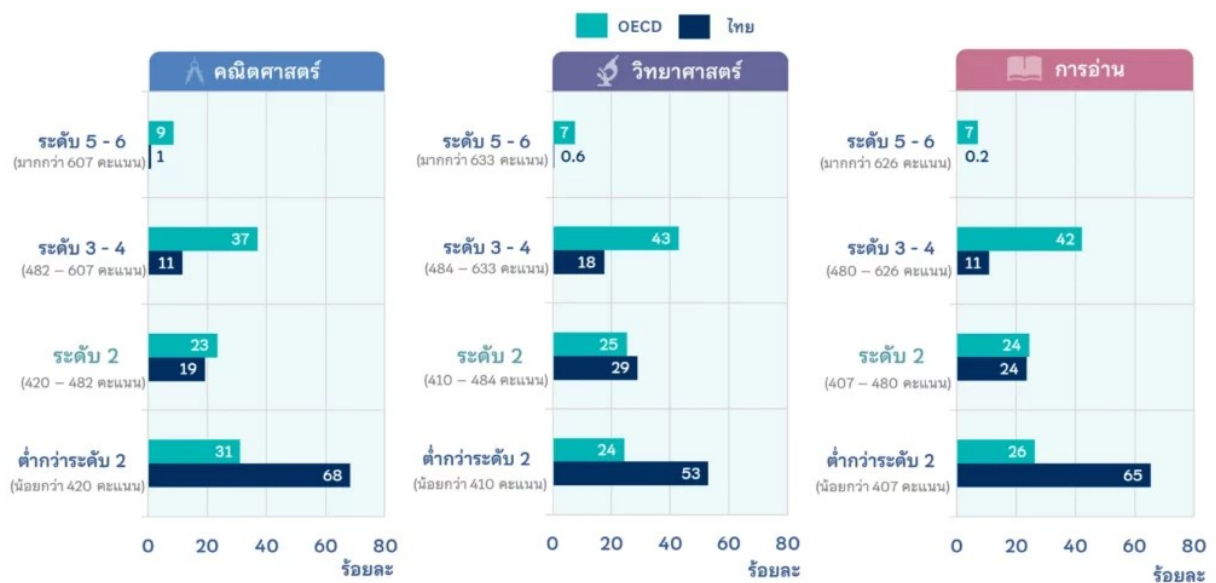
การประเมิน PISA 2022 มีนักเรียนเข้าร่วมการประเมินประมาณ 690,000 คน ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของนักเรียนอายุ 15 ปี ประมาณ 29 ล้านคน จาก 81 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ สำหรับผลการประเมินของประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ทำหน้าที่เป็นศูนย์แห่งชาติ (National Center) ได้ดำเนินการจัดสอบเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2565 ซึ่งมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมการประเมินจาก 279 โรงเรียน ในทุกสังกัดการศึกษา รวม 8,495 คน โดยนักเรียนทำแบบทดสอบและแบบสอบถามด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านทางแฟลชไดรฟ์ นอกจากนี้ยังมีการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนผ่านทางแบบสอบถามออนไลน์ พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์ 394 คะแนน ด้านวิทยาศาสตร์ 409 คะแนน และด้านการอ่าน 379 คะแนน ซึ่งเมื่อเทียบกับ PISA 2018 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของประเทศไทยทั้งสามด้านลดลง โดยด้านคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลง 25 คะแนน ส่วนด้านวิทยาศาสตร์และการอ่าน มี

คะแนนเฉลี่ยลดลง 17 คะแนน และ 14 คะแนน ตามลำดับ ทั้งนี้ ผลการประเมินของประเทศไทยตั้งแต่ PISA 2000 จนถึง PISA 2022 พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์และการอ่านมีแนวโน้มลดลง ส่วนด้านวิทยาศาสตร์ถือว่าไม่เปลี่ยนแปลงทางสถิติ น่าจะเป็นว่า ถือว่ามีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

เมื่อวิเคราะห์ตามสังกัดการศึกษาและกลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมการประเมินครั้งนี้ พบว่า กลุ่มโรงเรียนที่เน้นการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยทั้งสามด้านอยู่ในระดับเดียวกับกลุ่มประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่มีคะแนนคณิตศาสตร์สูงสุดห้าอันดับแรก ส่วนกลุ่มโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยมีคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD สำหรับกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ ยังคงมีคะแนนเฉลี่ยทั้งสามด้านต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD

นอกจาก PISA จะรายงานผลการประเมินในรูปของคะแนนเฉลี่ยแล้ว ยังรายงานผลเป็นระดับความสามารถในแต่ละด้านซึ่งแบ่งเป็น 6 ระดับ โดยที่ระดับ 2 ถือเป็นระดับพื้นฐานที่นักเรียนสามารถใช้ทักษะและความรู้ในชีวิตจริงได้ ผลการประเมินครั้งนี้ พบว่า มีนักเรียนไทยที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไปอยู่ 32% ในขณะที่ประเทศสมาชิก OECD มีนักเรียนกลุ่มนี้อยู่ 69% ส่วนประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่มีผลการประเมินสูง ได้แก่ สิงคโปร์ มาเก๊า ญี่ปุ่น จีนไทเป และเอสโตเนีย พบว่า มีนักเรียนมากกว่า 85% ที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป สำหรับด้านวิทยาศาสตร์และการอ่าน ประเทศไทยมีนักเรียนที่มีความสามารถตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไปอยู่ 47% และ 35% ตามลำดับ ส่วนประเทศสมาชิก OECD มีนักเรียนที่มีความสามารถตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไปอยู่ 76% และ 74% ตามลำดับ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566)

ในภาพรวมของผลการประเมิน PISA 2022 สะท้อนให้เห็นว่า ระบบการศึกษาทั่วโลกมีคะแนนเฉลี่ยลดลงเมื่อเทียบกับ PISA 2018 ซึ่งเป็นผลกระทบจากที่ทุกประเทศต้องเผชิญกับความท้าทายของการจัดการเรียนรู้ในช่วงที่มีวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สำหรับระบบการศึกษาไทยยังมีช่องว่างของคะแนนระหว่างนักเรียนกลุ่มสูงกับนักเรียนกลุ่มต่ำที่กว้างมาก แม้ในด้านคณิตศาสตร์จะมีช่องว่างดังกล่าวที่แคบลง แต่เป็นผลมาจากนักเรียนกลุ่มสูงมีการลดลงของคะแนนที่มากกว่านักเรียนกลุ่มต่ำ ดังนั้น จึงควรมีมาตรการในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน โดยการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นในการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมเพื่อลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาสถานศึกษาทั่วประเทศให้มีคุณภาพและครอบคลุมทุกสังกัด

2.2 ความแตกต่างระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาสถานศึกษา ในทุก ๆ ปี

ประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายใน โดยตรวจสอบว่าผลการประเมินตรงตามหลักการที่มาตรฐานการศึกษากำหนดครบถ้วนหรือไม่ และเป็นไปอย่างเที่ยงตรงและโปร่งใส

การประเมินทั้งหมดมีหัวใจหลัก คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่มาตามเป้าหมายที่ต้องการในสถานศึกษาทุกแห่ง รักษาคุณภาพและมาตรฐานให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยจะเป็นการสร้างคุณภาพสถานศึกษาของประเทศ

2.3 การส่งเสริมให้มีการนำผลประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

การประเมินสถานศึกษามีสองรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่หนึ่ง คือ การประเมินภายใน เป็นการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือ หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแล และรูปแบบที่สอง คือ การประเมินภายนอก ซึ่งทำโดยหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกที่มีหน้าที่เข้าไปตรวจสอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเหตุผลที่ต้องประเมินสถานศึกษา จะช่วยให้สถานศึกษาได้ตระหนักในสภาพการจัดการศึกษาของตนเอง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก็จะได้รับรู้และช่วยติดตามรวมทั้งสะท้อนความต้องการจากการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สมศ. ตระหนักถึงความสำคัญของการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในแต่ละแห่งที่ได้รับการประเมินจาก สมศ. จึงจัดโครงการขับเคลื่อนเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา สมศ. มาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ผ่านกลไกรูปแบบสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 27 แห่ง โดยสรรหาและคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ (Resources List) ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ ทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coach) ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา พัฒนา ศักยภาพของสถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา โดยสนับสนุนการสร้างศักยภาพ (Empowerment) ของสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินงานร่วมกับ สมศ. เพื่อจัดให้มีการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาที่ต้องการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน

จากผลการประเมินของ สมศ. ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในการลงพื้นที่สถานศึกษารูปแบบ Onsite หรือ Online ภายใต้อ 5 หลักคิดในการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ได้แก่

1) การกระตุ้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ภายใต้การกำกับติดตามของหน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด

2) ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่สถานศึกษาแบบจำแนกประเภทเป็นประเด็นที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน รายการความเสี่ยงสำคัญ ๆ ประเด็นที่ควรปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และประเด็นที่ควรพัฒนาขึ้นสู่การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ

3) เน้นให้สถานศึกษาจัดทำแผนปรับปรุงคุณภาพร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยมุ่งเน้นที่รายการประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วนและรายการความเสี่ยงสำคัญ ๆ ของสถานศึกษา ที่ควรมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบและสามารถเชื่อมโยงระบบสารสนเทศร่วมกันได้

4) เน้นให้สถานศึกษาจัดทำคำรับรองการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดในการแก้ไขป้องกันหรือปรับปรุงพัฒนา แล้วดำเนินการแบบต่อเนื่องโดย สมศ. สนับสนุนการตรวจสอบ-รับรองพัฒนาการหรือตรวจสอบคุณภาพซ้ำตามการร้องขอของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

5) ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนไลน์เพื่อให้สถานศึกษาได้มองเห็นแนวปฏิบัติที่ดีหรือต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่เป็นรูปธรรม

โครงการขับเคลื่อนเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอกดำเนินกิจกรรม 8 กิจกรรมคือ (1) การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ (2) มีระบบการให้ข้อเสนอแนะ (3) จัดทำระบบ MoU ในการวางแผนพัฒนา (4) ประเมินพัฒนาการของสถานศึกษาเพื่อการขอรับการประเมินซ้ำ (5) จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์แนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษา (6) การประเมินเขตพื้นที่การศึกษาและการประกาศเกียรติคุณแก่เขตพื้นที่ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (7) การประกาศตั้งศูนย์ประสานงาน สมศ. ใน 18 กลุ่มจังหวัดของประเทศและกรุงเทพฯ และ (8) การเปิดโอกาสให้มีการขอรับทุนอุดหนุนวิจัยสำหรับการดำเนินงานส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพ

สมศ. ได้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอกมาแล้ว 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการจำนวน 12 แห่ง จาก 5 สังกัด เพื่อทดสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และอรรถประโยชน์ (Empirical Evaluation) ของโมเดล ซึ่งผลการทดสอบพบว่า โมเดลในการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และมีประโยชน์ ต่อสถานศึกษา ระยะที่ 2 เป็น

การทดสอบขั้นตอนปฏิบัติการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้หรือกระบวนการในการสนับสนุนส่งเสริมและนำสู่การปฏิบัติ การติดตาม การคืนข้อมูลให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา โดยมีสถานศึกษาเข้าร่วมการทดสอบขั้นตอนปฏิบัติการส่งเสริมฯ จำนวน 2 แห่ง ระยะที่ 3 คือ การขยายผลการดำเนินงานไปสู่ 18 กลุ่มจังหวัดของประเทศ ในระยะที่ 3 มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 119 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 27 แห่ง ซึ่งจากการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้เกิดภาคีเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก 5 กลุ่ม ครอบคลุม 18 กลุ่มจังหวัด ของประเทศ และกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 1) เครือข่าย สถานศึกษา 2) เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา 3) เครือข่ายหน่วยงาน ต้นสังกัดในพื้นที่ 4) เครือข่ายหน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลาง และ 5) เครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิ (Resources list) โดยมีเป้าหมายในระยะยาว คือ เกิดความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีในรูปแบบเครือข่ายในการสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สำเร็จ รวมถึงเกิดเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูล การแบ่งปันองค์ความรู้และเสริมแรงการพัฒนาเครือข่ายที่เข้มแข็ง

ดังนั้น เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค แนวปฏิบัติที่ดี ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดความสำเร็จ และแนวทางการขยายผลการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรูปแบบภาคีเครือข่ายอย่างยั่งยืน สมศ. จึงจัดกิจกรรมถอด

บทเรียน “ข้อค้นพบจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา” ในโครงการขับเคลื่อนเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2566 เวลา 09.00-16.30 น. ณ โรงแรมเบสท์ เวสเทิร์น จตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เชี่ยวชาญของศูนย์ประสานงาน สมศ. ใน 18 กลุ่มจังหวัดของประเทศและกรุงเทพมหานคร รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอันนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา มีผู้แทนสถาบัน อุดมศึกษาจาก 27 สถาบันเข้าร่วมประชุม 45 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 24 คน ผู้บริหาร สมศ. โดย ดร.นันทา หงวนดัด รักษาการผู้อำนวยการ สมศ. พร้อมด้วยรองศาสตราจารย์ ดร.เอกชัย กี่สุขพันธ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ สมศ. และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตร์ พิบูลย์ ประธานคณะทำงานส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้ สมศ. และเจ้าหน้าที่ สมศ. รวม 25 คน จำนวนทั้งสิ้น 94 คน

โครงการขับเคลื่อนเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก ครั้งที่ 1/2566 เป็นการสร้างความร่วมมือในบทบาทภาคีเครือข่ายการประเมินคุณภาพภายนอก โดยยึดหลักการจัดการศึกษาและความสำคัญของการดำเนินงานในรูปแบบภาคีเครือข่ายที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและ

ภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงการสร้างพลังเครือข่าย สมศ. การทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และมีการนำเสนอผลวิเคราะห์จากแบบสำรวจข้อค้นพบการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้ ซึ่งมีข้อค้นพบจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้ 4 ประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง ปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมของการดำเนินงานพบว่า ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานการจัดการศึกษาปฐมวัยและการประกันคุณภาพการศึกษา จึงไม่สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการพัฒนาคุณภาพ และ SAR ได้ อีกทั้งยังไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านการอบรมพัฒนาความรู้เพิ่มเติม และขาดที่ปรึกษาให้คำแนะนำการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้ไม่เข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษารวมถึงขาดการกำกับติดตาม การสื่อสาร และรายงานผลจากหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบกับบุคลากรมีน้อยแต่ภาระงานมาก ส่งผลถึงการให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ความไม่พร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานของศูนย์พัฒนาเด็กในการสนับสนุนการทำงาน เช่น ไฟฟ้า ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร การกำหนดค่าเป้าหมายไม่สอดคล้องกับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็ก และการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ฉุกเฉินที่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา ภาระงานของหน่วยงานต้นสังกัดที่มีจำนวนมากก็ส่งผลถึงการให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งก็ยังไม่เห็นความสำคัญของกระบวนการพัฒนาและเน้นหนักไปทางด้านการปกครองมากกว่าการพัฒนาการศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมกิจกรรมหรือเข้าร่วมแบบไม่ต่อเนื่องส่งผลให้การสนับสนุนการพัฒนาได้ไม่เต็มที่

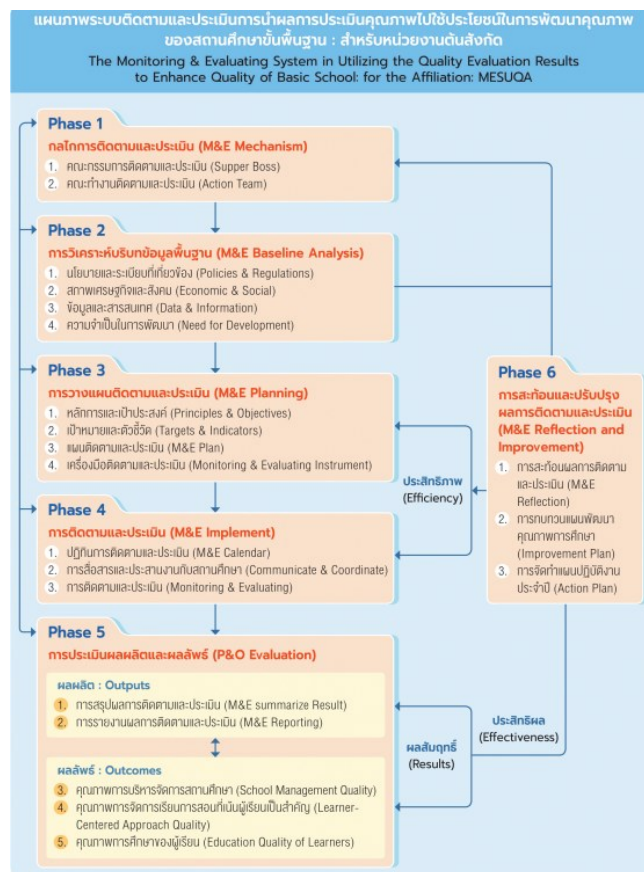
ประเด็นที่สอง แนวปฏิบัติที่ดี พบว่า ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษามีความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัย การประกันคุณภาพ เข้าใจบริบทของศูนย์พัฒนาเด็ก และกระบวนการทำงาน ซึ่งช่วยส่งเสริมการทำงานที่ดี มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญหลากหลายมาช่วยชี้แนะให้คำแนะนำที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาได้อย่างรวดเร็วในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ยังพบว่า มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากศึกษานิเทศก์ซึ่งมีความเข้าใจด้านการศึกษาสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ทำให้การพัฒนาเป็นได้อย่างรวดเร็ว ด้านหน่วยงานต้นสังกัดพบว่า หน่วยงานต้นสังกัดและชุมชนของบางพื้นที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือศูนย์พัฒนาเด็กอย่างใกล้ชิดและจริงจัง ทั้งในด้านการสนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาความรู้

การให้ความสำคัญต่อการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการใช้เครือข่ายภาคการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด และการที่มีหน่วยงานต้นสังกัดเข้าร่วมทำให้ สถานศึกษาเกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการในด้าน กระบวนการ พบว่า การส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาส่งผลให้เกิดการส่งผ่าน ความรู้เพื่อพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ การวางแผนพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำโครงการ การวัดผลการ ดำเนินงานและการพัฒนารอบแนวความคิดของกระบวนการประกันคุณภาพ ทำให้สถานศึกษาเกิดการ พัฒนาตนเอง และส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานต้นสังกัด อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง สร้างการเป็นต้นแบบ และขยายผลสู่การเรียนรู้ในระดับจังหวัดด้วย

ประเด็นที่สาม ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดความสำเร็จพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและ บุคลากรเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาและมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างจริงจัง หน่วยงานต้นสังกัดและชุมชนให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาโดยให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี ของสถานศึกษาและงบประมาณ รวมถึงทรัพยากรในท้องถิ่น บุคลากรในสถานศึกษามีความเข้าใจในระบบ ประกันคุณภาพ ประกอบกับมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์และเข้าใจบริบทสถานศึกษา ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเห็นความสำคัญกับการขับเคลื่อนโครงการนำผลประเมินไปใช้โดยทำให้เป็นการ บริการวิชาการที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างบรรยากาศในการดำเนินงานแบบกัลยาณมิตรของ ผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานต้นสังกัดในพื้นที่ หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลาง สถานศึกษา สถาบันอุดมศึกษา และ ผู้เข้าร่วมโครงการมีการแบ่งปันความรู้และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน บางสถาบันอุดมศึกษามีการลงพื้นที่ จริงทำให้เห็นบริบทของสถานศึกษาชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ประเด็นสุดท้าย ข้อเสนอแนะในการขยายผลการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาในรูปแบบภาคีเครือข่าย อย่างยั่งยืน พบว่า ควรมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องโดยใช้แนวทางการนิเทศแบบพี่เลี้ยง การเพิ่มจำนวน ศูนย์ประสานงาน สมศ. ให้ครอบคลุมทุกจังหวัด การจัดทำ MoU กับหน่วยงานต้นสังกัดในทุกสังกัด ที่จัดการศึกษา และควรเปิดให้มีช่องทางสำหรับเครือข่ายในการร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษา รวมถึงประชุมเครือข่ายโดยลงพื้นที่แต่ละภูมิภาค ทุก 3 เดือนและสรุปความก้าวหน้าและองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการดำเนินงาน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนโดย การศึกษาดูงาน สำหรับ สมศ. ควรบริหารจัดการ Big data ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาในทุกมิติ และควรจัด กิจกรรมแบบลงพื้นที่จริงเพื่อให้เห็นพื้นที่และสภาพจริงของสถานศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษา ควรมีการ ดำเนินงานที่บูรณาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคตามความเชี่ยวชาญและความถนัด โดยนำ นักศึกษาฝึกปฏิบัติและแนะนำการทำงานประกันคุณภาพการศึกษาให้กับศูนย์พัฒนาเด็กในพื้นที่จริง รวมถึง เชิญครูผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาที่เข้มแข็งมาเป็นผู้เชี่ยวชาญของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนถึงการสนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงพื้นที่ร่วมกับสถานศึกษาและต้นสังกัดเพื่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษาด้วย

โครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา จึงเป็นโครงการที่บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านการศึกษาในทุกภาคส่วน ทุกสังกัด ทุกประเภทการศึกษา ในรูปแบบของภาคีเครือข่ายความร่วมมือ โดยเป็นการส่งเสริมการนำผลประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ด้วยเหตุเพราะคุณภาพการศึกษาไม่ใช่หน้าที่ของคนเดียวหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง แต่คุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่จะร่วมกันพัฒนาและส่งเสริมให้สถานศึกษายกระดับคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษาของตนเองด้วยผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

2.4 แผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของ สมศ. ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)

เพื่อให้สามารถเข้าใจองค์กรอบอย่างรอบด้าน นำมาซึ่งการพัฒนาแผนกลพัฒนาแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมศ. ได้วิเคราะห์ SWOT อันได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) จากการรับฟังความเห็นอย่างรอบด้านจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอก แล้วได้ดำเนินการยกร่างแผนยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570 สมศ. ได้วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานจะมีสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสำนักงานจะดำเนินงานตามทิศทางการพัฒนาประเทศ ผลการวิเคราะห์และแผนกลยุทธ์แสดงดังแผนภาพนี้

สำหรับแผนกลยุทธ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (พ.ศ.2566-2570) แบ่งกรอบเวลาของการวางแผนกลยุทธ์ทุก 5 ปีที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระยะสั้น 1 ปีตามรอบปีงบประมาณ เมื่อสิ้นสุดแผน สมศ.จะมีการทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมและเป้าหมายโดยใช้ปัจจัยสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ความสำเร็จของการดำเนินงานที่ผ่านมา และประเด็นสำคัญที่ต้องพัฒนาเมื่อเทียบกับคู่เทียบ และนำไปกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ระดับองค์กร และนำไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ/โครงการ

แผนกลยุทธ์ สมศ. ปี 2566-2570 มีจำนวนทั้งสิ้น 4 กลยุทธ์ 13 แผนงาน 45 โครงการ โดยโครงการที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี 2566 มีจำนวน 23 โครงการ ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 15 โครงการ (ร้อยละ 65.22) อยู่ระหว่างดำเนินการ 8 โครงการ (ร้อยละ 34.78) มีรายละเอียดแผนกลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ใช้การวิจัยในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบประเมินและรับรองคุณภาพทุกระดับการศึกษาให้มีมาตรฐานแบบสากลและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เป้าประสงค์เพื่อให้ สมศ. เป็นแหล่งอ้างอิงทางด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศ สนับสนุนและส่งเสริมการยกระดับเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

กลยุทธ์ที่ 2 ก้าวสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงและทันสมัย เป้าประสงค์เพื่อให้มีระบบการทำงานที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัล (Digital Transformations) ให้เป็นองค์กรที่มีความพร้อมในโลกดิจิทัลมากขึ้น เชื่อมโยงข้อมูลกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างสมบูรณ์เต็มรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความเป็นนานาชาติสู่มาตรฐานสากล เป้าประสงค์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์และศักยภาพของ สมศ. ในการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากลและได้รับการยอมรับในระดับภูมิภาคอาเซียน (ASEAN)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพบุคลากรสร้างสมดุลชีวิตการทำงาน เป้าประสงค์เพื่อให้บุคลากรของ สมศ. ทุกระดับได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับค่านิยมขององค์กร ให้มีความรู้ ทักษะ การปฏิบัติงานที่ทันการเปลี่ยนแปลง มีความคล่องแคล่ว (Agility) มีคุณธรรมจริยธรรม มีความก้าวหน้าในอาชีพและมีความสุขในการปฏิบัติงาน

ความเชื่อมโยงของแผนงานพื้นฐานของ สมศ. กับแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ

แผนระดับ 1	ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580	การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ “พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน”	
แผนระดับ 2	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580	“พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา”	
	แผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2561-2565	“สถานศึกษามีแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการรับรองคุณภาพการศึกษา เป็นระบบที่มีความเชื่อมโยงสอดคล้อง ไม่สร้างภาระต่อสถานศึกษาและการปฏิบัติหน้าที่การจัดการเรียนของครู”	
	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)	หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต “การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยที่ผ่านมาได้มีความพยายามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับ”	
	นโยบายของคณะรัฐมนตรี	มาตรา 54 “ในการจัดการศึกษาทุกระดับโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล”	
แผนระดับ 3	แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579	1) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่บูรณาการเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายในการประเมินคุณภาพภายนอก และการติดตามประเมินผลของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 2) พัฒนาระบบการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา 3) ปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นระบบที่ไม่ยุ่งยากต่อการปฏิบัติ และไม่เป็นการภาระของผู้สอน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละระดับ และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 4) ดำเนินการในภารกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	
	แผนปฏิบัติการฯ ศธ. พ.ศ. 2565	- ร้อยละของสถานศึกษาแต่ละระดับที่มีผลการประเมินคุณภาพระดับดีขึ้น (ปฐมวัย/ประถม, มัธยม/อาชีวศึกษาร้อยละ 97/61/80) - อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาของ IMD ดีขึ้น (อันดับ 54)	
แผนงานพื้นฐาน สมศ.	ผลผลิตที่ 1 การเสริมสร้างให้สถานศึกษาพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก	เป้าหมาย อบรมให้กับสถานศึกษาเพื่อสร้างความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก	ตัวชี้วัด จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมให้พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก
	ผลผลิตที่ 2 การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา	เป้าหมาย : สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในรอบ 5 ปี เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาสู่มาตรฐาน และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ	ตัวชี้วัด : จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก

2.5 แนวคิดและทิศทางการประเมินคุณภาพภายนอกหลังสถานการณ์ COVID-19

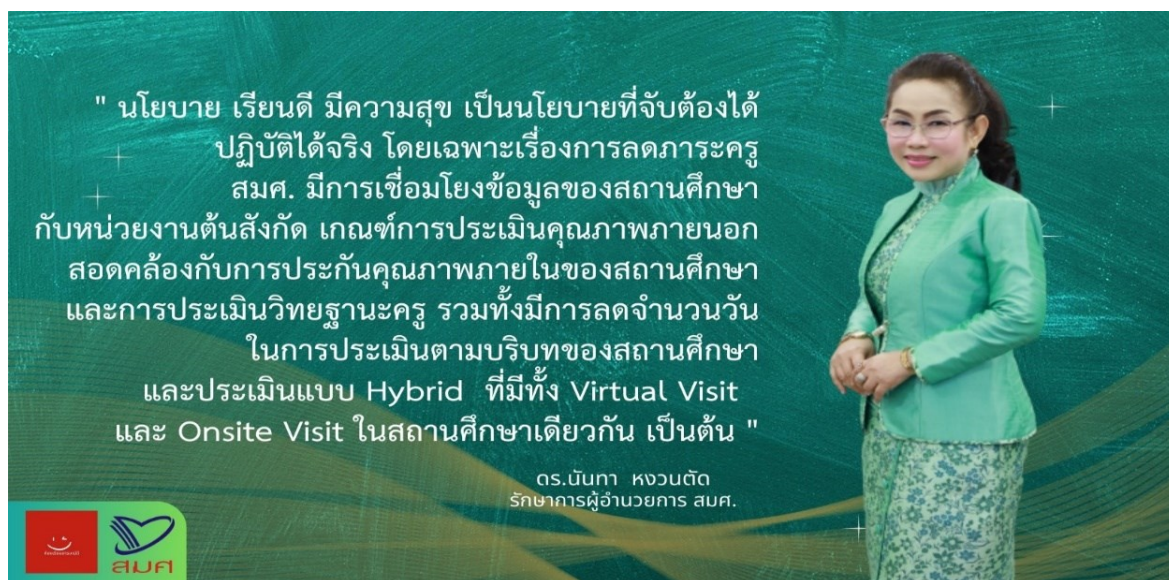
หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกภายหลัง สถานการณ์ COVID-19 จะใช้แนวทางการประเมิน เพื่อพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 สถานศึกษา ที่ จะได้รับการประเมินต้องมีการรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา (SAR) แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับ ดูแล เพื่อจัดส่งให้ สมศ. ใช้ในการประเมิน คุณภาพภายนอก และ สถานศึกษาที่จะได้รับการประเมินฯ ต้องเป็นสถานศึกษาที่ผ่าน การรับรองหลักสูตร จากหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว สำหรับกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก สถานศึกษา สมศ. กำหนด ประเด็น และตัวชี้วัดในการประเมิน คุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับระบบ การประกัน คุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาและหน่วยงาน ต้นสังกัด โดยตัวชี้วัดการประกันคุณภาพภายนอก สถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย มีจำนวน 3 มาตรฐาน 19 ตัวชี้วัด ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 มาตรฐาน 18 ตัวชี้วัด การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วยการจัดการศึกษา 3 ประเภท ได้แก่ 1) การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การศึกษา ต่อเนื่อง และ 3) การศึกษา ตามอัธยาศัย โดยแต่ละประเภทมี จำนวน 3 มาตรฐาน 7 ตัวชี้วัด ซึ่งมาตรฐานที่ 3 เป็นตัวชี้วัดร่วมของทุก ประเภท และด้านการอาชีวศึกษามีจำนวน 3 มาตรฐาน 10 ตัวชี้วัด ด้านเกณฑ์การตัดสินผลการประกัน คุณภาพภายนอก ใช้เกณฑ์การตัดสินรายตัวชี้วัด แบบองค์รวม (Holistic) เพื่อสะท้อน คุณภาพ และผลลัพธ์ของการพัฒนา การตัดสินผลการ ประกันคุณภาพ ภายนอกให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ ดังนี้ ก) กรณีที่สถานศึกษามีผล การ ดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐาน ครบถ้วนตามตัวชี้ วัด ที่กำหนด สามารถ ตรวจสอบโดยการประเมินจากเอกสารหลักฐาน เชิงประจักษ์ ผลการประกันคุณภาพภายนอกถือว่า “เป็นไปตาม มาตรฐาน” และ ข) กรณีที่ สถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงาน ของ สถานศึกษาแต่ละมาตรฐานยังไม่สามารถ ดำเนินการตามตัวชี้วัด ได้อย่างครบถ้วน หรือไม่ มีร่องรอยการดำเนินงานที่ตรวจสอบได้ จาก หลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการประกันคุณภาพ ภายนอกถือว่า “อยู่ระหว่างการพัฒนา”

2.6 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐไปสู่ยุคดิจิทัล 4.0

สมศ. ปรับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาด้วยรูปแบบและวิธีการใหม่ด้วยการนำแอปพลิเคชัน “ONESQA-V” มาเป็นผู้ช่วยการประเมินภายนอกที่รวดเร็ว แม่นยำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประเมินให้มีความสะดวกสบายและไม่เป็นภาระสถานศึกษา

สำหรับรูปแบบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก ปีงบประมาณ พ.ศ.2567 สมศ. ยังคงให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ (Quality Improvement) โดยกำหนดวิธีการประเมินที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออนไซต์ รวมถึงจำนวนวันประเมิน (1-3 วัน) ซึ่งระยะเวลาในการประเมินจะแตกต่างกันตามบริบทสถานศึกษาแต่ละกลุ่ม แต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการประเมินตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ ตลอดจนการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ พร้อมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดภาระของสถานศึกษาให้มากที่สุดและเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายนอกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สมศ. ได้พัฒนาแอปพลิเคชัน ONESQA-V ช่วยให้การประเมินคุณภาพภายนอกสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น การบันทึกข้อมูลทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยลดปัญหาการร้องเรียนในกรณีต่างๆ อีกทั้งในกรณีที่เกิดการร้องเรียนก็สามารถตรวจสอบประวัติการดำเนินการผ่านแอปพลิเคชันได้ ซึ่งแอปพลิเคชัน ONESQA-V จะช่วยให้ สมศ. และหน่วยกำกับประเมินคุณภาพภายนอกทราบการดำเนินงานของผู้ประเมินพร้อมกัน

- สมศ. เสริมบทบาท มุ่งเสริมสนับสนุน คู่มือการประเมิน มุ่งยกระดับคุณภาพสถานศึกษา

2566

รายงานประจำปี

ACHIEVEMENT
AGILITY
ACCOUNTABILITY

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

เลขที่ 128 ชั้น 24 อาคารพญาไทพลาซ่า ถ.พญาไท
แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

 (+66) 0-2216-3955

 Facebook.com/onesqa

 www.onesqa.or.th

 @onesqa